

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Arkivsak: 24/287
Møtedato/tid: 26.04.2024 kl. 09:00
Møtested: Fylkets hus Steinkjer, møterom Smia

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 19.04.2024

Morten Resve (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
19/24	Referatsaker 26.04.2024
20/24	Orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor
21/24	Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning 2023
22/24	Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning 2023.
23/24	Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023.
24/24	Orientering fra kommunedirektøren – Kommunens klagebehandling
25/24	Plan for forvaltningsrevisjon – 2024-2028
26/24	Plan for eierskapskontroll – 2024-2028
27/24	Innspill til kontrollutvalgsarbeidet
28/24	Godkjenning av møteprotokoll 26.04.2024

Referatsaker 26.04.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

19/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/79 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene til orientering

Vedlegg

1. FKT fagkonferanse 4.-5. juni2024 - Program
2. Selvsagt nyttig for begge parter å ha en plan for kontrollutvalgets virksomhet
3. Befaring må settes som et formelt møte
4. Kommunenes utgifter til pleie- og omsorgstjenester har økt kraftig
5. Yngrebølgen kommer, og den er dyr • Kommunal Rapport
6. Kommuner må ikke skape trøbbel for egne selskaper
7. Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene
8. Ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet
9. Administrasjonen bør ikke lage forslaget til vedtak
10. Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven gjelder fullt ut
11. Om kommuneøkonomien i Norge
12. En kommune kan ikke slås konkurs
13. Ny opplæringslov - Informasjon og veiledning
14. Oppvekstprofil
15. Folkehelseprofil
16. Høyeste antall klager til Sivilombudet noen gang
17. Veiledning eller rådgivning
18. IKA - Rep.skap 2024 Innkalling 22.04.2024
19. RMN Møteinnkalling med sakliste og medlemsliste
20. Konsek Møteinnkalling - representantskapet 22.04.2024

Saksopplysninger

1. FKT fagkonferanse 4.-5.- juni - program
2. Selvsagt nyttig for begge parter å ha en plan
3. Befaring må settes som et formelt møte
4. Kommunens utgifter til pleie- og omsorgstjenester
5. Yngrebølgen kommer, og den er dyr
6. Kommuner må ikke skape trøbbel for egne selskap
7. Utenforskap og mangel på arbeidskraft
8. Ny lov om kommunens ansvar på det boligsosiale
9. Administrasjonen bør ikke lage forslag til vedtak
10. Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven
11. Om kommuneøkonomien i Norge
12. En kommune kan ikke slås konkurs
13. Ny opplæringslov – Informasjon og veiledning
14. Oppvekstprofil
15. Folkehelseprofil
16. Høyeste antall klagesaker til Sivilombudet noen gang
17. Veiledning eller rådgivning
18. IKA – Representantskapsmøte 22.04.2024
19. Revisjon Midt-Norge SA - møteinnkalling årsmøte 22.04.2024
20. Konsek Trøndelag IKS - Møteinnkalling representantskapsmøte 22.04.2024

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

4. — 5. juni

Tirsdag 4. juni

09:00 Registrering med mat

10:00 **Velkommen**

Tage Pettersen, styreleder / FKT

10:05 **Åpningsinnlegg**

Sivilombud Hanne Harlem

10:30 **Kontrollutvalget – roller og samspill**

Tage Pettersen / tidl. kontrollutvalgsleder i Moss og styreleder FKT

Per Olav Nilsen / revisjonsdirektør Trondheim kommunerevisjon og styreleder NKRF

Jenny Følling (Sp) /ordfører Sunnfjord kommune

Gudrun Haabeth Grindaker / Norsk kommunedirektørforum

11:00 Paneldebatt og spørsmål fra salen

11:30 **Lunsj**

12:30 **Korrupsjonsindeks, tillit og habilitet**

Tor Dølvik / TI Norge

Frode Jacobsen Kontroll- og konstitusjonskomiteen (Ap)

Tora Aasland / tidligere leder Kommunesektorens etikkutvalg

13.30 Paneldebatt og spørsmål fra salen

14:30 Pause

14:45 **Cybersikkerhet og digitale trusler**

«Skal du takle cyberspace, må du begynne med å forstå deg, ditt og dine!»

Jørgen Dyrhaug / Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)

15:30 Spørsmål fra salen

15:45 Pause m/innsjekk

Årsmøte 2024

16:15 Registrering til årsmøte

16:30 – ca. 17.30 **Årsmøte**

19:00 Middag

Onsdag 5. juni

09:00 **Hvordan kan kontrollutvalget håndtere henvendelser?**
og grenseoppgangen mellom henvendelser og varsling

Solveig Kvamme / Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

09:20 **Varsling i kommuner og fylkeskommuner**

[Norske kommuner- og fylkeskommuners erfaring med varsling](#)

Birte Bjørkelo / partner Deloitte

09:40 **Forvaltningsrevisjon - en undersøkelse av systemet for varsling i Bergen kommune**

Kari Gåsemyr / senior manager Deloitte

10:00 Paneldebatt og spørsmål fra salen

10:30 Pause og utsjekking

11:00 **Eierskapsstyring og eierskapskontroll - rammer og verktøy**

Agnete B. Sommerset, juridisk direktør / Samfunnsbedriftene

11:45 Lunsj

12:45 **Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) - hvilket ansvar har kontrollutvalget?**

Asbjørn Pedersen / NKK - kommunesektorens interesseorganisasjon for økonomi og innkreving

13:30 Spørsmål fra salen

13:45 Pause

14:00 **Skråblikket:**

Elin Ørjasæter, forfatter og foredragsholder / dosent ved Institutt for ledelse og organisasjon ved Høyskolen Kristiania

14:50 **Avslutning**

«navn» «etternavn» styreleder / FKT (velges på årsmøtet 4. juni)

Påmelding

FRIST: 29. APRIL 2024

Bindende påmelding* på www.fkt.no innen mandag 29. april 2024.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Deltakeravgift

Deltakelse m/ overnatting** (helpensjon):

Kr 7 900 (*Ikke medlem kr 8 400*)

.....
Ekstra overnatting fra 3. – 4. juni: Kr 1 495

.....

.....

*Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

**FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).

Praktisk informasjon

ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for kontroll og tilsyn som har tale-, forslags- og stemmerett.

Innmelding av saker

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet senest seks uker før årsmøtet, innen 23. april 2024.

Utsending av sakspapir

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 21. mai 2024.

Medlemskap

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 21. mai 2024.

Kontakt valgkomiteen

Leder: Jon Jæger Gåsvatn, tidl. leder
kontrollutvalget i Sarpsborg kommune |
gasvatn@outlook.com | Mobil: 913 55 288

Nestleder: Lars Hansen, daglig leder
Salten Kontrollutvalgsservice |
lars@sekretariatet.no | Mobil: 470 37 452

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Besøk www.fkt.no eller kontakt sekretariatet v/generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen på telefon +47 414 71 166 eller fkt@fkt.no.

FREMKOMST

[Quality Airport Hotel, Gardermoen](#)

Lokevegen 72067 Jessheim

[Veibeskrivelse](#)

5 km og 10 minutter med shuttlebuss fra Oslo Lufthavn Gardermoen

PARKERING

Hotellet har gode parkeringsmuligheter utendørs, mot betaling. HC-plasser og ladestasjoner til El-bil (ekstra kostnad)

Selvsagt nyttig for begge parter å ha en plan for kontrollutvalgets virksomhet

Kommunal Rapport 08.04.2024, Jan Fridthjof Bern, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Gjorde lederen av kontrollutvalget feil, da han hadde et eget formøte med utvalgets sekretær for å diskutere utvalgets arbeid fremover?

SPØRSMÅL: Flertallet i kommunestyret har vedtatt nyvalg av kontrollutvalget som følge av mistillit til utvalgsleder. Slik jeg forstår det, begrunnes mistilliten blant annet ved at utvalgsleder i forkant av første møte i det nyvalgte kontrollutvalget hadde et eget møte med utvalgssekretæren. Hensikten med møtet skal ha vært at utvalgsleder og utvalgssekretær ville avklare noen praktiske forhold og diskutere utvalgets rolle og arbeid fremover. Det ble skrevet et referat fra formøtet.

En etterfølgende debatt reiser noen spørsmål om slike forberedende møter mellom utvalgsleder og utvalgssekretær. Blant annet har noen oppfattet at referatet inneholdt beslutninger som bare et samlet kontrollutvalg kan ta, blant annet med tanke på hvem som skal representere utvalget utad og at leder og sekretær forsøkte å etablere en maktstruktur ved å sette agendaen for utvalget.

Ifølge kommuneloven er det vel utvalgsleder som skal sette opp sakslisten for møter og det følger vel også av loven at det er utvalgsleder som har møte- og talerett i kommunestyret?

Sier kommuneloven noe om slike formøter mellom utvalgsleder og sekretær? Hva slags status har et slikt «møte»? Er det krav om, eller bør det skrives referat fra slike formøter? Vil da et slikt referat være et offentlig dokument etter offentlighetslovens bestemmelser?

SVAR: I [kommuneloven § 23-2](#) siste avsnitt er det fastsatt at kommunestyret «kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt», og at da «skal alle medlemmene velges på nytt». Det er en rent politisk beslutning, og kommunestyret behøver ikke oppgi noen særlig grunn for dette. Et lovlig foretatt nyvalg av kontrollutvalget kan ikke overprøves, heller ikke om det er basert på uriktig eller urimelig forståelse av utvalgslederens rolle og myndighet. Bakgrunnen for denne konflikten er imidlertid interessant, og vi skal derfor se nærmere på forholdet mellom utvalgsleder, sekretariat og utvalg.

Kontrollutvalget er et «folkevalgt organ» etter kommuneloven, se [§ 5-1 andre avsnitt, bokstav d](#). Det betyr at reglene i kapittel 11 gjelder for utvalgets virksomhet, se [§ 11-1 første avsnitt](#). Dette gjelder da også bestemmelsen i [§ 11-3 første setning](#), om at «Lederen av et folkevalgt organ setter opp sakliste for hvert enkelt møte». I tillegg kan etter [§ 11-3 første avsnitt, siste setning](#), en tredel av medlemmene av et folkevalgt organ kreve at en sak «skal settes på sakslisten» i et kommende møte.

Sekretariatet til kontrollutvalget er et særskilt administrativt organ som etter [§ 23-7 tredje avsnitt](#) skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunene. Det er, sies det i femte avsnitt, «direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir», og skal, sies det i andre avsnitt, «påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt». Sekretariatet har altså ingen formell myndighet verken til å sette en sak opp til behandling i det enkelte møte, eller til å nekte dette. Lederen setter opp saklisten, og når den er sendt ut, er det bare utvalget som kan endre på denne, ved formelt vedtak i møtet.

I praksis vil det imidlertid måtte være løpende kontakt mellom leder og sekretariat, både ved forslag fra sekretariatet om saker som det mener må eller bør behandles, og ved beskjed fra leder om hvilke saker sekretariatet må ha gjort klar til behandling på et bestemt tidspunkt. Begge deler er administrative meddelelser som ikke krever noen form for formalisert saksbehandling eller dokumentasjon, men det vil selvsagt nyttig for begge parter å ha en plan for utvalgets virksomhet som man har som utgangspunkt i det videre arbeidet.

Denne planen er ikke bindende verken for utvalgsleder eller utvalget. Den er må anses som et internt arbeidsdokument for kontrollutvalgssekretariatet, men hvis utvalget ønsker informasjon om det som her er avtalt, kan det be om å bli orientert og gi uttrykk for sitt syn på dette. Og hvis det foreligger et notat eller referat fra disse samtalene, kan utvalget kreve å få det, og da blir det som alminnelig utgangspunkt et offentlig dokument.

Det er klart nok ikke en feil at utvalgsleder og sekretariatsleder organiserer virksomheten på denne måten. Men hvis kommunestyret er misfornøyd med måten dette gjøres på, kan det altså skifte ut hele utvalget.

Befaring må settes som et formelt møte

Kommunal Rapport 15.04.2024, Jan Fridthjof Bern, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Når et utvalg er på befaring, er medlemmene da i et utvalgsmøte?

SPØRSMÅL: Vi går igjennom politisk reglement om dagen, og diskuterer om vi skal legge inn noe om befaringer i regi av de kommunale utvalgene, med tanke på møteoffentlighet, møteledelse, tilhørere, protokollering osv. Kan for eksempel utvalgene reise på befaring uten at det er et møte?

SVAR: Kommuneloven har ingen bestemmelser om «befaring». Den normale arbeidsformen for folkevalgte organer er at man bygger på skriftlige saksforelegg fra administrasjonen. Fordelen med denne arbeidsformen er at da har man et felles dokumentert og kvalitetssikret grunnlag for de vedtak som treffes.

Men ikke all informasjon er like lett å formidle på denne måten. Noen ganger er det en klar fordel om de folkevalgte har kunnet bygge også på egne iakttagelser av anlegget, naboskapet eller landskapet saken gjelder. Denne måten å innhente kunnskap på reiser imidlertid noen særlige utfordringer.

Det grunnleggende problemet er forholdet til bestemmelsene i [kommuneloven kapittel 11](#) om saksbehandling i folkevalgte organer.

Utgangspunktet her er at den enkelte folkevalgte ikke har noen individuell rolle i saksbehandlingen, annet enn ved deltakelse i organets møter. En folkevalgt er valgt *som medlem* av kollegialt organ, og kan ikke opptre i denne egenskap ved å reise på befaring på egen hånd.

Saksbehandlingen i det aktuelle folkevalgte organet bygger på det som i domstolsprosessen kalles «hovedforhandlingsprinsippet». Det betyr at organets beslutninger skal være basert utelukkende på den informasjon som er fremlagt på lik fot for alle medlemmene i møte i organet.

Dette gjelder da ikke bare saksdokumenter og muntlig informasjon fra administrasjonen eller andre, men også den kunnskap som blir innhentet ved befaring. Slik befaring må derfor skje innenfor de rammene som kommuneloven oppstiller for møter i folkevalgte organer.

Det må sendes innkalling til deltakelse i befaringsen, og relevante saksdokumenter i saken, til medlemmene forut for befaringsen ([§ 11–3 første avsnitt](#)).

Befaringen må settes som et formelt møte, og det må føres møtebok for befaringsen der det fremgår hva denne omfattet og hvem som deltok, herunder om parter eller sakkyndige deltok og ga informasjon eller fremførte synspunkter knyttet til saken.

Befaringen må også være åpen for presse eller andre interesserte, så lenge det ikke truffet vedtak om lukking etter [kommuneloven § 11–5](#).

Brudd på disse reglene vil være en saksbehandlingsfeil som kan være grunnlag for en lovlighetsklage til Statsforvalteren over vedtak som treffes, etter bestemmelsene i [kommunelovens kapittel 27](#).

Hvis det er mulig at feilen kan ha hatt betydning for vedtaket, kan den medføre at dette blir ugyldig.

Kommunenes utgifter til pleie- og omsorgstjenester har økt kraftig

Det er spesielt sterk vekst i tjenester til hjemmeboende, samt i aldersgruppene under 80 år, der både antall brukere og timer per bruker øker jevnt. Den kraftige veksten i utgifter til omsorgstjenester fra perioden 2015-2020, har fortsatt i 2021 og 2022.

Tallene finner vi i rapporten «Brukerne blir yngre, psykiske lidelser øker: Dypdykk i pleie- og omsorgstjenestene 2017-2021»

Rapporten er utarbeidet av forskerne Terje P. Hagen, Morten Aarflot og Trond Tjerbo ved Universitetet i Oslo, på vegne av KS Forskning. Rapporten ser på flere forhold knyttet til den sterke veksten i pleie- og omsorgsutgifter de siste årene.

Les hele rapporten [her](#)

Les artikkel i Kommunal Rapport [her](#)

Kostnadene til omsorgstjenester vil dobles hvert sjuende år hvis veksten fortsetter i samme takt som i 2021 og 2022, viser rapporten til helseforskerne Terje P. Hagen og Morten Aarflot ved Universitetet i Oslo.

Foto: Agnar Kaarbø

› KOMMENTAR 14.03.2024 13:12

Kommentarer gir uttrykk for skribentens analyser og meninger.

Yngrebølgen kommer, og den er dyr

Kommunene opplever en kraftig økning antall unge brukere i helse- og omsorgstjenestene. Skal veksten bremses, må rettigheter utfordres.

AGNAR KAARBØ
Politisk redaktør i Kommunal Rapport, 974 82 408

Vi har snakket mye om veksten i antall eldre og mangelen på helsepersonell, mindre om hva yngre brukere koster. Fenomenet er vel å merke ikke nytt. Allerede i 2006 skrev Kommunal Rapport om at [antallet pleiemottakere under 67 år](#) var fordoblet de foregående ti årene.

Nå foreligger ferske tall om en utvikling som bare er blitt forsterket, men som ikke har vært tilstrekkelig påaktet.

Kommunenes utgifter til pleie- og omsorgstjenester har økt kraftig i perioden 2015–2020. Veksten har vært spesielt høy i tjenestene til hjemmeboende brukere, samt i aldersgruppene under 80 år.

Kostnadsveksten er alarmerende for alle som interesserer seg for en bærekraftig velferd.

Tallene finner vi i rapporten med den talende tittelen: [Brukerne blir yngre, psykiske lidelser øker: Dypdykk i pleie- og omsorgstjenestene 2017–2021](#). Den er laget av forskerne Terje P. Hagen, Morten Aarflot og Trond Tjerbo ved Universitetet i Oslo. Oppdragsgiver er KS.

Rapporten ser på flere forhold knyttet til den sterke veksten i pleie- og omsorgsutgifter de siste årene.

Ett av disse dreier seg om det som kalles høykostnadsbrukere. Forskerne har forsøkt å finne ut hvor stor andel av de samlede pleie- og omsorgstjenestene som kan knyttes til de 5 prosentene av brukerne som har høyest kostnader. De har også sett på hva som kjennetegner gruppen.

Svaret er alarmerende for alle som interesserer seg for det vi gjerne kaller en bærekraftig velferd.

Forskerne har identifisert 13.676 pasienter i henhold til definisjonen; altså de med 5 prosentene høyest kostnader. Disse brukerne står for 39 prosent av de samlede kostnadene for kommunale pleie- og omsorgstjenester.

En høykostnadsbruker kostet i 2019 i gjennomsnitt knapt 2,2 millioner kroner. For andre pasienter var gjennomsnittskostnaden vel 186.000 kroner.

Nesten 90 prosent av [utgiftene til høykostnadsbruker](#) kan forklares med ulike hjemmetjenester.

Disse brukerne er gjennomsnittlig 46 år, mot 66 år blant de som ikke koster så mye. De har psykiske lidelser, lungelidelser, nevrologiske lidelser og særlig psykisk utviklingshemming. De har også lav dødelighet. Det siste betyr at kostnadene vil vare og «kunne gi betydelige kostnadsendringer for kommunene over tid», som det heter i rapporten.

Ingen kommunepolitikere ønsker å fronte nedskjæringer i rettighetsbasert velferd til mennesker med store hjelpebehov. Det vil bli fort bli tolket som et nei til å la brukerne selv bestemme omfanget av brukerstyrt personlig assistent (BPA) og nivået på pleie og omsorg.

Men som KS-leder Gunn Marit Helgesen sier en kommentar til rapporten: – Vi trenger en diskusjon om hvor omfattende hjelp det skal gis i egen bolig før et tilbud bør gis på et annet nivå.

I ukens utgave av [podkasten Kontrollutvalget](#) peker også kommunedirektør Bjørn Fauchald i Vestre Toten på behovet for å se på ulike rettigheter.

Det er all grunn til å vente at ulike brukerorganisasjoner vil mobilisere. Spørsmålet er likevel: Hva er alternativet, gitt det demografiske skiftet som venter, og en skjerpet kamp om institusjonsplasser og ressurser?

Ifølge rapporten fra helseforskerne vil kostnadene til omsorgstjenester doubles hvert sjuende år hvis veksten fortsetter i samme takt som for årene 2021 og 2022.

I lys av dette er det påfallende at kostnadene knyttet til yngre brukere ikke diskuteres grundigere i regjeringens nye helse- og samhandlingsplan. Der nevnes det så vidt at en person mellom 18–49 år med omfattende bistandsbehov mottar i snitt 69 timer helse- og omsorgstjenester i uken. En person mellom 80–89 år med samme behov mottar 13 timer.

Helse- og omsorgsdepartementet burde funnet fram en [rapport fra 2023](#) fra en arbeidsgruppe med representanter fra ulike departementer og KS. Den så på regelverk som hindrer kommuner i å drive kostnadseffektive ressurskrevende tjenester.

Her diskuteres selvfølgelig også veksten blant yngre brukere. Statlig styring vs. rettighetsfesting problematiseres også – altså om kommunene har handlingsrom for å kontrollere utgiftene.

I rapportens oppsummering heter det nøkternt: «Forholdet mellom rettighetsfesting og den lokale handlefriheten på et prinsipielt plan bør diskuteres.»

Det er et godt sted å begynne en vanskelig, men nødvendig debatt.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Nyhetsredaktør: **Bente Rognan Gravklev**
Politisk redaktør: **Agnar Kaarbø**
Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**
Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: **24 13 64 50**

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Eierstyring:

Kommuner må ikke skape trøbbel for egne selskaper

Det er smart å utarbeide en eierstrategi. Da vil eierne delta mer aktivt i utvikling av egne selskaper, forstå hvilke rettslige forpliktelser eierskap innebærer, og få mulighet til å hente ut de gevinstene som ligger i å etablere selskapene, skriver juridisk direktør Agnete B. Sommerset i denne kronikken. Foto: Michael Fousert

Skrevet av: **Agnete B. Sommerset** | Publisert: 26. mars 2024

Trange kommunebudsjetter er ikke et argument for å forsømme sine forpliktelser til egne selskaper. Kommunene må være forutsigbare og gode eiere.

Denne siden benytter seg av informasjonskapsler (cookies). Du kan fortsette å bruke siden som vanlig hvis du godtar dette. Les mer i vår [personvernerklæring](#).

Jeg forstår

Nei takk

lenger vil stå inne for avtalen, og at de bare vil betale halvparten av kostnadene på grunn av stramme budsjetter. Det hadde selvsagt vært uakseptabelt, ulovlig og utenkelig.

Løper fra ansvar

Når det kommer til selskaper som kommunen selv eier, er det likevel noen som tror at man kan løpe fra ansvar, kontrakter og vedtatte budsjetter når man oppdager røde tall i eget budsjett.

- Et interkommunalt selskap (IKS) med 37 eiere fikk vedtatt sitt budsjett i april 2023. Nå vil det nye kommunestyret i to av eierkommunene redusere sitt tilskudd til selskapet.
- Et annet IKS trenger å endre selskapsavtalen etter endringer i IKS-loven og uttreden av enkelteiere. En av kommunene nekter å vedta endringene fordi kommunen vil «vente og se» hvordan det går med selskapet.
- Et tredje IKS opplever at én av deltakerkommunene ikke vil betale det som det vedtatte budsjett innebærer, og ønsker heller færre tjenester fra selskapet.

Kommuner som velger å organisere tjenester i selskaper, forplikter seg også til å følge rettslige rammer for selskapene. Her er det ingen «bør» eller «kan», her **må** man følge styringslinjer og myndighet som er regulert gjennom kommuneloven og selskapslover.

Som alle andre selskaper, trenger også kommunalt eide bedrifter forutsigbare rammer. Kortsiktig budsjettgevinst for enkeltkommuner er et veldig dårlig argument for å utarme egne selskaper. Det blir en umulig driftssituasjon for selskapene hvis vedtatte budsjetter blir reversert av noen eierkommuner – i opposisjon til egne eierrepresentanter.

Eierstyring er ikke spesielt vanskelig, men krever opplæring. Med mange nye representanter i kommunestyresalene, er det spesielt viktig at kommunene nå setter av tid til dette. Hvis eierne drar selskapet i samme retning, vil det resultere i bedre demokratisk kontroll, forutsigbar drift, effektive tjenester, og dermed bedre mulighet for å oppnå målet med opprettelse av selskapet.

Lag eierstrategier!

Den siste valgperioden var første gang kommunene ble pålagt å lage en eierskapsmelding. Det har gitt god oversikt over hvilke selskaper kommunene har interesser i, og som de må følge opp.

Neste steg må være bedre kunnskap om eierstyring. Her kan utarbeiding av eierstrategier være en god start. Da vil eierne delta mer aktivt i utvikling av egne selskaper, forstå hvilke rettslige forpliktelser eierskap innebærer, og få mulighet til å hente ut de gevinstene som ligger i å etablere selskapene.

Gjennom en eierstrategi vil man oppdage at god eierstyring, rutiner for politisk forankring og løpende dialog med selskapene er nøkkelen til best mulig resultat. Hvis kommuner er uenige i sitt eget selskaps beslutninger, må de se på egen eierstyring og gå via formelle kanaler, slik det fungerer for alle andre selskaper i Norge.

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene

Samfunnsbedriftene 27.03.2024, styreleder Gunn Marit Helgesen i KS og styreleder Pål Smits i Samfunnsbedriftene

Tett samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriftene bidrar til løsning på begge utfordringene samtidig.

Inkludering i arbeidslivet er en nøkkelutfordring for kommunene. Det er et paradoks at kommunene opplever økende utenforskap i arbeidslivet og mangel på arbeidskraft samtidig. En enda mer aktiv kommunal bruk av egne arbeidsinkluderingsbedrifter vil bidra positivt til å redusere begge utfordringene. Hvis flere hender kommer i arbeid, vil det også gi en betydelig avlastning for kommuneøkonomien.

Norge har 320 arbeidsinkluderingsbedrifter fordelt på 95 prosent av kommunene. Felles for dem alle er at de hjelper folk å komme i aktivitet eller arbeid, enten det er uføretrygdede, personer på arbeidsavklaringspenger og sosial stønad, innvandrere, ungdom i utenforskap, sykemeldte, folk med rusutfordringer, eller andre grupper som står utenfor arbeidslivet.

Gjennom sitt virke i de fleste av landets kommuner, har arbeidsinkluderingsbedriftene en unik forståelse av lokale forhold og behov. De kjenner til kommunens utfordringer, det lokale næringslivet og arbeidsmarkedet. Dermed kan de tilpasse tiltak og løsninger som passer for den enkelte kommune. I tillegg er bedriftene fleksible og har god tilpasningsevne. De kan utvikle skreddersydde programmer og tiltak for å inkludere personer som står utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene fleksibilitet i møtet med lokale utfordringer.

Et tettere partnerskap mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter har en rekke fordeler:

- **Økt tilgang til arbeidskraft.** Arbeidsinkluderingsbedrifter kan bidra til å rekruttere og inkludere personer som ellers ville stått utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene tilgang til en bredere arbeidsstyrke og reduserer mangel på arbeidskraft.
- **Et mer inkluderende samfunn.** Kommunene og kommunale bedrifter har en sterk forpliktelse til å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne, langtidsledige og andre sårbare grupper. Dette bidrar til et mer inkluderende samfunn der alle får muligheten til å delta. Vi skal heller ikke undervurdere hvilken enorm effekt inkluderingen har for den enkeltes selvbilde og egenverdi.
- **Flere statlige arbeidsmarkedstiltak.** Gjennom et samarbeid kan kommunene trekke veksler på arbeidsinkluderingsbedriftenes kompetanse om effektiv bruk av de statlige arbeidsmarkedstiltakene. Det gir flere i varig tilrettelagt arbeid, flere ansettelser med lønnstilskudd og tiltaksplasser i arbeidsforberedende trening.
- **Bidrag til kommuneøkonomien.** Flere statlige arbeidsmarkedstiltaksplasser og prosjektmidler lokalt vil virke direkte på både utenforskap og mangel på arbeidskraft. I tillegg til å sikre nok hender til å gjøre alle oppgavene kommunen skal utføre, avlaster det kommuneøkonomien og gir rom for å investere i andre viktige områder.

Et tett samarbeid mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter kan gjøre inkluderingsarbeidet mer effektivt og profesjonelt i hver enkelt kommune. Det vil være en kraftig ressurs for å bidra til å løse utfordringene knyttet til utenforskap og arbeidskraftmangel. Og ikke minst bygger det opp om den type bærekraftige lokalsamfunn vi ønsker å ha i Norge – hvor alle får bidra gjennom deltakelse i et inkluderende arbeidsliv.

Ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet

Statsforvalteren i Trøndelag, 02.04.2024

Planlegging for et trygt hjem for alle. Ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet, kalt boligsosial lov, ble vedtatt av Stortinget 20. desember 2022. Loven gjelder fra 1. juli 2023. Den gir innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet rett til å få vedtak om bistand ut fra sitt behov.

Loven stiller krav til ledere og beslutningstakerne i kommunene. Loven tydeliggjør ansvaret kommunene har til å planlegge og ha oversikt over boliger i kommunen.

Loven pålegger også kommunen å fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet i kommuneplanen. Ved å innlemme boligsosiale hensyn i samfunns- og arealplanleggingen, kan kommunene bidra til gode botilbud for vanskeligstilte og til at flere kan eie egen bolig.

Det er den enkelte kommune som må organisere arbeidet med å oppfylle loven. Det er ingen enkelt etat i kommunen som alene kan gjøre det, og loven legger opp til at flere fagfelt må samarbeide for å gi innbyggere som har behov for det den nødvendige bistanden.

[Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet \[boligsosialloven\]](#)

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027](#)

[Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken \(2021-2024\)](#)

[Boligsosialt arbeid](#)

Administrasjonen bør ikke lage forslaget til vedtak

Kommunal Rapport 18.03.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan administrasjonen lage saksfremlegg når kommunedirektøren er inhabil?

SPØRSMÅL: Kommunedirektørens kone har søkt lederjobb i kommunen, og kommunedirektøren er dermed inhabil i ansettelsessaken.

Kommunen mener dog at: «Underordnet administrasjon kan imidlertid forberede saken slik at vedtak kan fattes av riktig person eller organ».

Er dette korrekt tolkning av habilitetsreglene?

SVAR: Dette er et spørsmål som det har vært og er en del usikkerhet om, men slik ser jeg på dette:

Utgangspunktet er bestemmelsen i forvaltningsloven paragraf 6, som lyder:
«Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan».

Den sentrale problemstillingen her er hva som er en «avgjørelse» etter denne bestemmelsen. Av forarbeidene går det fram at dette er ment som en avgrensning mot saksforberedelse og saksutredning. Når loven her taler om «avgjørelse i saken», skal dette forstås i motsetning til av «avgjørelse av saken».

En underordnet tilsatt i kommunen kan altså samle inn opplysninger og gjøre rede for de rettslige problemstillingene i sak før den sendes over til den eller de som skal treffe avgjørelse, så lenge hen ikke selv er inhabil i denne.

All saksbehandling vil på en eller annen måte innebære at det treffes ulike typer avgjørelser når det gjelder innsamling og sammenstilling av *premissene* for den som skal treffes. Dette er som alminnelig utgangspunkt ikke «avgjørelse i saken» etter denne bestemmelsen.

Avgjørende må etter min mening her være om det saksforelegget som oversendes til den som skal treffe den formelle avgjørelsen av saken, også inneholder en sammenfattende vurdering – en anbefaling eller innstilling om hva som etter saksforberederens mening bør eller må vedtas som avgjørelse av saken.

Hvis vi leser bestemmelsen om underordnetes inhabilitet som en ren formregel som bare avskjærer hen fra å treffe den avsluttende formelle avgjørelsen av saken, blir den ganske betydningsløs.

Når kommunen uttaler at «Underordnet administrasjon kan imidlertid forberede saken slik at vedtak kan fattes av riktig person eller organ», er dette riktig så langt det rekkes, men må da leses slik at «forberede saken» ikke omfatter å foreta en sammenfattende vurdering av denne med anbefaling om eller innstilling med forslag til vedtak.

Hvem som skal foreta disse vurderingene og treffe avgjørelse av saken, vil det her være kommunestyrets sak å avgjøre. Forslag til vedtak om dette må da legges fram av ordføreren.

Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven gjelder fullt ut

Kommunal Rapport 04.03.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er jobben med å ivareta barn og unges interesser et offentlig tillitsverv eller bare «en jobb»?

SPØRSMÅL: Kommunestyret fattet vedtak om å videreføre ordningen med at kommunestyret utpeker etatssjef eller annen tjenestemann som skal ivareta barn og unges interesser når et fast utvalg utarbeider og behandler forslag til planer. Det ble deretter fremmet forslag på to tilsatte i kommunen som representant og vararepresentant for barn og unge når fast utvalg utarbeider og behandler forslag til planer etter plan- og bygningsloven.

Da det skulle voteres over dette, ble det reist spørsmål om inhabilitet for ett av kommunestyremedlemmene. Flertallet mente imidlertid at dette var et valg til et offentlig tillitsverv, og at den særlige bestemmelsen i [kommunelovens § 11–10](#) fjerde avsnitt om unntak fra inhabilitetsreglene ved slike valg gjaldt.

Mindretallet mente at slik utpeking/oppnevning av barn og unges representanter i folkevalgt organ, ikke var et valg etter kommuneloven, og at forvaltningslovens habilitetsbestemmelser måtte følges.

Hva er det riktige her?

SVAR: Dette er komplisert, og svaret ikke helt opplagt.

Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder etter [kommuneloven § 11–10](#) første avsnitt som alminnelig regel også ved behandlingen av saker i kommunale folkevalgte organer. Disse inhabilitetsreglene gjelder etter innledningsordene i [forvaltningslovens § 6](#) når det treffes «en avgjørelse [...] i en forvaltningssak». Utpeking av leder eller medlem av et kollegialt organ er en slik avgjørelse, slik vi for ikke lenge siden så i forbindelse med sakene om statsråders medvirkning ved utnevning av utvalgs- og styreledere. Utgangspunkt og hovedregel er altså at her gjelder forvaltningslovens regler om inhabilitet.

I siste avsnitt i [kommuneloven § 11–10](#) har vi imidlertid den unntaksregelen som det her vises til: «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv». Spørsmålet blir da om den oppnevningen eller utpekingen det her er tale om, er et valg til «offentlige tillitsverv», slik at denne unntaksregelen gjelder her, eller om de generelle bestemmelsene i forvaltningsloven om inhabilitet må følges også ved dette valget eller oppnevningen.

Utgangspunktet for oppnevningen det er tale om, er bestemmelsen i [plan- og bygningsloven § 3–3](#) tredje avsnitt om at «Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen». Det fremgår etter forarbeidene (Ot.prp. nr. 32, merknad til bestemmelsen) at dette tar sikte på et å legge til rette for å supplere saksutredningen fra kommunedirektøren når en sak eventuelt legges fram til behandling i et folkevalgt organ;

«Det er i stedet for kravet om at en tjenestemann i administrasjonen skal ivareta en slik funksjon tatt inn et pålegg om at kommunen etablerer en særskilt ordning som ivaretar det samme formålet».

Det som skjer her, er at kommunestyret etablerer et eget verv for en enkeltperson som skal påse at det blir tatt hensyn til interessene til barn og unge. Oppnevning til dette kan – sies

det i veiledningen fra departementet (Barn og unge i byggesak, pkt. 5.1) – skje ved vedtak kommunestyret selv, eller ved at dette er delegert til administrasjonen:

«I mange kommuner blir vedkommende som skal inneha funksjonen formelt valgt av kommunestyret, og ofte gjelder utpekingen hele valgperioden. I noen kommuner er utpekingen delegert til administrativt nivå, til eksempelvis virksomhetsleder/etatsleder for skole og oppvekst eller kultur og fritid.»

Uavhengig av hvordan slik representant utpekes, vil hen imidlertid ta del i administrasjonens saksforberedelse:

«Den som innehar funksjonen, skal på et tidlig tidspunkt gis innsikt og rett til å uttale seg i de deler av saksbehandlingen og planleggingen som berører barn og ungdom.»

Det må forstås som at denne oppgaven uansett er å anse som en «jobb», og altså ikke et verv som folkevalgt. Det er tale om en særlig form for supplering av saksutredningen fra administrasjonen, ved en uavhengig talsperson for barn og ungdoms interesser i slike saker.

Den som er oppnevnt i denne funksjonen, er ikke en «folkevalgt» slik dette er definert i [kommuneloven § 5–1](#) fjerde avsnitt. Hen er ikke «valgt inn i et folkevalgt organ» slik bokstav b i dette avsnittet krever. Hen kan heller ikke instrueres verken av kommunestyret, utvalget eller kommunedirektøren når det gjelder utføringen av dette vervet. Om forholdet til den siste sies det i veiledningen:

«Det vil derfor ikke være innenfor styringsretten å instruere vedkommende til ikke å ivareta barn og unges interesser.»

Men kommunedirektøren har et tilsynsansvar med hvordan oppgave utføres:

«På den andre siden kan instruksjonsretten benyttes til å sikre at vedkommende faktisk gjør jobben med å ivareta disse interessene på en god måte.»

Kommunestyrets utpeking av person med slikt ansvar for å ivareta barns- og unges interesser i plansaker i et slikt utvalg, kan ikke ses som et valg av folkevalgt etter reglene i kommuneloven. Den vil da heller ikke gå inn under regelen § 11–10 siste avsnitt om inhabilitet ved valg «til offentlige tillitsverv». Det som gjøres ved en slik særskilt oppnevning, må altså ses som et vedtak om styrking av *grunnlaget for saksbehandlingen* i utvalget ved å trekke inn en person med særlig kompetanse og erfaring på området som kan supplere administrasjonens *saksrepresentasjon*.

Slik jeg ser det, er det her tale en individuell oppnevning til et særlig administrativt verv, og ikke valg som folkevalgt. Det betyr at reglene om inhabilitet i forvaltningsloven gjelder fullt ut ved slik utpeking av noen med et slikt særlig ansvar.

Men her er vi åpenbart inne på et område der departementet bør være tydeligere i veiledningen sin.

Om kommuneøkonomien

Kommunal Rapport mars 2024

Nesten halvparten av kommunene har negativt driftsresultat

Kommuneøkonomien har svekket seg det siste året. I alt 157 av 356 kommuner leverte negativt driftsresultat i fjor.

Les artikkelen [her](#)

Mer enn 20 kommuner har negativ drift og høyere gjeld enn inntekter

Den renteeksponerte gjelden til norske kommuner er økende. Flere kommuner opplever nå negativ drift, svekket egenkapital og høye renteutgifter.

Les artikkelen [her](#)

Flere kommuner tærer på sparepengene

232 av 356 kommuner har i løpet av 2023 måttet forsyne seg av disposisjonsfondet, viser de foreløpige Kostra-tallene.

Les artikkelen [her](#)

En kommune kan ikke slås konkurs

Kommunal Rapport, 11.03.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SPØRSMÅL: Jeg ser i avisene at Moskenes kommune vil erklære seg konkurs, men at departementet sier at det kan den ikke. Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SVAR: Hvis enkeltpersoner, selskaper, stiftelser eller organisasjoner «er «insolvent», skal de etter [konkursloven § 60](#) «tas under konkursbehandling». Insolvent er etter denne [lovens § 61](#) at man «ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller». Konkurs betyr at den det gjelder, fratras rådighet over sine egne penger og eiendeler, og at verdien av disse skal brukes til en forholdsmessig dekning av ubetalte forpliktelser.

I [kommuneloven § 29–1](#) andre avsnitt fastslås at disse bestemmelsene ikke gjelder for kommuner eller fylkeskommuner. De «kan ikke tas under konkursbehandling» og kan heller ikke settes under «gjeldsforhandling» etter konkursloven, dvs. en prosess der man kommer fram til en frivillig eller tvunget ordning der de som har penger til gode bare får oppgjør for en del av det de har krav på.

I kommuneloven § 29 første avsnitt er det også en bestemmelse om avskjærer den som har penger til gode hos en kommune, fra å «tvangsinn drive» dette kravet etter de bestemmelsene vi har i tvangsfullbyrdslovene om «utlegg» eller «arrest» i eiendeler til den som skylder penger, det vil si beslag i disse med sikte på salg som kan innbringe penger som kan brukes til å dekke krav.

Summen av dette er at den som har penger til gode hos en kommune eller fylkeskommune, ikke har noe rettslig middel til å fremtvinge betaling av kravet. Begrunnelsen for dette er at kommunene og fylkeskommunene har ansvar for grunnleggende viktige samfunnsmessige oppgaver, og at det ikke vil være verken rettslig eller politisk akseptabelt om de ikke kan oppfylle disse, fordi det ikke er mer penger tilgjengelig.

I stedet for regler om tvangsinn drive, gjeldsforhandling og konkurs har kommuneloven en rekke bestemmelser som tar sikte på å forhindre at kommuner og fylkeskommuner kommer i en slik situasjon.

Første lag er bestemmelsene i lovens kapittel 14 med krav om et fullstendig og realistisk årsbudsjett, som setter skranker for hva man kan opp lån til og krav til nedbetaling av disse, og skranker for hva slags andre økonomiske forpliktelsen kommuner og fylkeskommuner kan påta seg.

Neste lag er lovens kapittel 28 om det såkalte Robek-registeret. Det er et system med statlig kontroll med økonomiforvaltningen i kommuner og fylkeskommuner som ikke klarer å holde balanse mellom utgifter og inntekter. Dette er da en begrensning av det kommunale eller fylkeskommunale selvstyret, men det er fortsatt kommunestyrets eller fylkestingets ansvar å få orden i økonomien.

Tredje lag er så bestemmelsene i kapittel 29 om betalingsinnstilling, som er motstykket til konkurs for private. Kommunestyret eller fylkestinget har etter [§ 29–2](#) første avsnitt *plikt til å treffe vedtak om dette*, hvis kommunen eller fylkeskommunen «på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld». Et slikt vedtak er gyldig og bindende fra det er truffet. Statsforvalteren eller departementet kan ved lovlighetskontroll

etter [§ 27-1](#) oppheve vedtaket, men bare hvis lovens vilkår ikke er oppfylt – altså fordi kommunen fortsatt er i stand til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Når det er truffet vedtak om betalingsinnstilling, blir kommunen eller fylkeskommunen langt på vei tatt under administrasjon. Da skal, etter [§ 29-2](#) siste avsnitt, «departementet straks oppnevne en tilsynsnemnd for kommunen eller fylkeskommunen». Denne består av ordfører eller fylkesordfører, kommunedirektøren og minst tre medlemmer oppnevnt av departementet.

I [§ 29-3](#) fastslås at så lenge betalingsinnstillingen gjelder, skal ingen utbetalinger foretas uten godkjenning av tilsynsnemnda. Her er det tre typer utbetalinger som skal prioriteres; til dekning av lovpålagte forpliktelser overfor enkeltpersoner, til lønn, pensjon, og godtgjøring mm til tilsatte og heltids folkevalgte, og til utbetalinger som er nødvendige for å unngå fare for betydelig økonomisk tap eller vesentlige skadevirkninger. I motsetning til det som gjelder ved konkurs, betyr dette ikke at krav mot kommunen eller fylkeskommunen bortfaller, bare at kreditorene kan måtte vente på betaling.

Så langt har, så vidt jeg vet, alle vedtak om betalingsinnstilling blir underkjent av statsforvalter eller departement. Begrunnelsen er vel gjerne den som nå gis overfor Moskenes kommune: Kommunen kan avtale kassekreditt og vil da være i stand til å betale løpende forpliktelser.

En slik kassekreditt er en avtale om adgang til å trekke på en lånekonto for å dekke utgifter når kommunen ikke har midler til å dekke dem på det aktuelle tidspunktet – som et «likviditetslån». Det vil si at lånet ikke tas opp til et nytt formål, men for å dekke løpende utbetalinger innenfor den rammen som er angitt i budsjettet. Hovedregelen er at et slikt lån må tilbakebetales i løpet av det inneværende budsjettår.

Unntak fra dette siste kravet er låneopptak til dekning av regnskapsmessig underskudd i foregående budsjettår, I slike tilfelle er det tilstrekkelig at lånet tilbakebetales i løpet av den periode som er vedtatt at dekning av underskuddet skal skje. Men i og med at det betyr at kommunen eller fylkeskommunen står i Robek-registeret, skal statsforvalter eller departementet kontrollere at budsjettet er lovlig, herunder kravet om at dette skal være «realistisk» ([§ 14-4](#) tredje avsnitt). Det betyr at det må foreligg en realistisk plan for nedbetaling av underskuddet senest fire år etter at dette oppsto.

Departementet eller statsforvalteren kan derfor bare oppheve kommunens eller fylkeskommunens vedtak om betalingsinnstilling hvis det er realistisk å forvente at en kassekreditt for å dekke underskuddet kan dekkes enten i løpet av budsjettåret eller ved en gradvis nedbetaling over budsjettene de neste fire år.

I den andre enden av en periode med betalingsinnstilling ligger så en rekonstituering av kommunen eller fylkeskommunens økonomi. Tilsynsnemnda skal etter [§ 29-4](#) avslutte sitt arbeid ved å vedta en ny økonomiplan og et nytt årsbudsjett for kommunen eller fylkeskommunen. Dette skal så sendes til departementet til godkjenning eller endring.

Her må så departementet ta stilling til økonomiplanen og budsjettet er *realistisk*; om kommunen eller fylkeskommunen har mulighet for å løse sine oppgaver innen de rammebetingelsene som foreligger. I motsatt fall må departementet vurdere om det er nødvendig med særskilt styrking av kommunens eller fylkeskommunens økonomi.

Dette siste er klart nok noe departementet nødvendig bli viklet inn i, både av arbeidsmessige og prinsipielle grunner. Det er nok en vesentlig del at årsaken til at kommuner som har villet gå til betalingsinnstilling, raskt har fått beskjed om vilkårene for det ikke var til stede.

En slik overprøving av kommunestyrets eller fylkestinget vedtak om betalingsinnstilling, må skje ved et formell vedtak om oppheving av dette som ugyldig. Et slikt opphevingsvedtak må imidlertid *begrunnes*, og det må da være basert på en konkret vurdering av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske situasjon, og av hvilke grep som kan gjøres for å komme ut av denne knipen. Her er det ikke nok med en telefonsamtale eller muntlig konferanse. Departementet har et selvstendig ansvar for å foreta en vurdering av om det vil være mulig å komme ut av en slik krise uten brudd på de lovfestede forpliktelser kommuner og fylkeskommuner har overfor borgerne.

Departementet kan ikke styre etter Gudfaren-prinsippet: «Løs problemet, men ikke fortell meg hvordan».

Ny opplæringslov - Informasjon og veiledning

Statsforvalteren 20.02.2024

Stortinget har vedtatt ny opplæringslov som etter planen skal tre i kraft 1. august 2024. Ny forskrift til loven har vært på høring og vil tre i kraft fra samme tidspunkt. Det er også vedtatt flere endringer i privatskoleloven. Følg med på informasjon om den nye loven på nettsidene til Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren.

Nytt regelverk fra 1. august 2024

Frem til den nye loven trer i kraft gjelder dagens opplæringslov av 1998.

Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide forskrift til ny opplæringslov og ny forskrift til privatskoleloven. Høringsfristen er løpt ut og direktoratet jobber nå med å sammenstille høringssvar og oversende reviderte forslag til Kunnskapsdepartementet.

Les mer om de viktigste endringene i ny opplæringslov [her](#)

Informasjon og veiledning om nytt regelverk

Utdanningsdirektoratet legger fortløpende ut artikler om ny opplæringslov på sin temaside om ny opplæringslov, les [her](#)

Forberedelser hos skoleeiere

Mye må være klart før nytt regelverk trer i kraft. Les mer om hva kommuner og fylkeskommuner må forberede [her](#)

Steinkjer

Tema for årets profiler er hvorfor vennskap og fellesskap med jevnaldrende er så viktig for barn og unge. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Nedenfor presenteres noen nøkkeltall for barn og unge i kommunen:

- Andelen barn (0-17 år) i kommunen per 1.1.2023 som er innvandret eller norskfødt med innvandrerforeldre, er lavere enn i landet som helhet. Andel og antall barn som innvandrer har fortsatt å øke i de fleste kommuner i 2023, som følge av krigen i Ukraina. Om lag en tredjedel av flyktningene som har kommet til Norge fra Ukraina er barn og unge.
- Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- I kommunen er andelen unge (15-24 år) som står utenfor ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Unge som står utenfor utdanning, jobb og opptrening er ofte relasjonelt sårbare og økonomisk utsatt. De har gjerne behov for voksne som ser dem.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har høy tilfredshet med livet, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Andelen inkluderer de som svarer 8 eller høyere på en skala fra 0-10 der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

2024

Oppvekstprofilen viser noen av kommunens styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø. Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på å fremme barn og unges oppvekstmiljø, og må tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Utgitt av:
Folkehelseinstituttet, Postboks 222 Skøyen, 0213 Oslo
Ansvarlig redaktør: Guri Rørtveit
E-post: oppvekstprofiler@fhi.no

Statistikken er hentet fra [Kommunehelsestatistikkbank](#) per april 2024

Illustrasjon: FHI
Bokmål

Batch 1604241636.1604241702.1604241636.1604241702.16/04/2024 17:28

Oppvekstprofilene er utarbeidet i samarbeid mellom fem ulike direktorater og Folkehelseinstituttet.

Vennskap og fellesskap med jevnaldrende er viktig for barn og unge

Vennskap kan bidra til barn og unges sosiale, emosjonelle og kognitive utvikling. I tillegg er vennskap en viktig kilde til økt livskvalitet, og er med på å forme de unges identitet og tilhørighet.

Vennskap er viktig for utviklingen av:

- **Sosiale ferdigheter:** Gjennom samtale og lek trener barn og unge seg på ferdigheter knyttet til å forstå og mestre sosiale situasjoner. Slike ferdigheter er viktige for å kunne samarbeide og etablere vennskap.

- **Sosial identitet og tilhørighet:** Barnets følelse av hvem de er, og deres rolle i samfunnet blir påvirket av hvordan de blir møtt av likesinnede. Opplevelse av tilhørighet og fellesskap formes i møte med andre barn og unge med felles interesser og verdier.

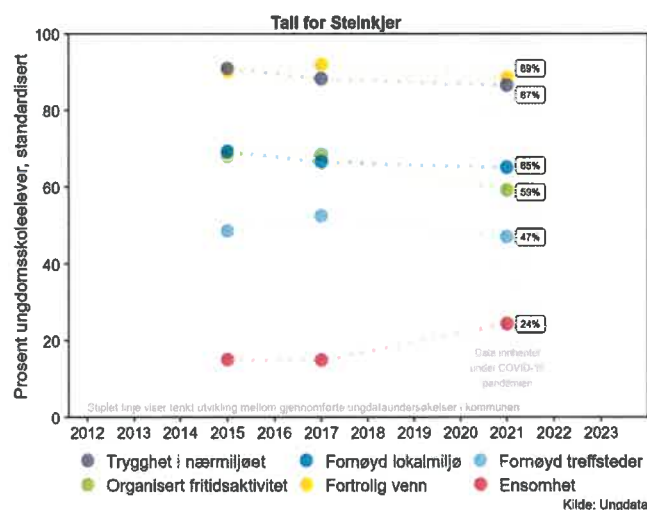
- **Selvtillit og selvfølelse:** Aksept fra venner er med på å styrke barn og unges selvtillit og følelse av egenverd. Emosjonell støtte kan gi barn og unge styrke til å tåle stress, og dermed motvirke psykiske vansker.

- **Kognitive ferdigheter:** Gjennom samvær med venner blir de unge eksponert for ulike synspunkter, noe som kan være med på å fremme toleranse og kritisk tenkning. Felles interesser, diskusjoner og kunnskapsutveksling kan bedre språkutvikling og oppmuntre til nysgjerrighet, innhenting av ny kunnskap, og utvikling av nye ferdigheter.

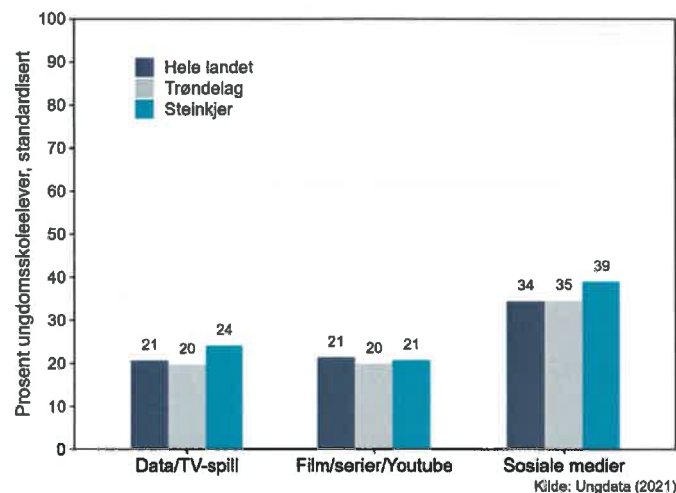
- **Fysiske ferdigheter:** Lek er en viktig arena for å tilegne seg og utvikle fysiske ferdigheter. Samvær med venner kan være en viktig motivasjon for å delta i organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter.

Se figur 1 for andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har en fortrolig venn eller som opplever ensomhet.

Figur 1. Ungdomsskoleelevers opplevelser med nærmiljø, fritid og vennskap.

Figur 2. Ungdomsskoleelever som bruker mer enn 3 timer daglig på ulike medier.

Nye møteplasser på nett

Dataspill og sosiale medier er en integrert del av de unges liv, og påvirker barn og unges vennskap og sosiale relasjoner, se figur 2. Sosiale medier gjør det mulig for barn og unge å få kontakt med jevnaldrende med stor variasjon i interesser og væremåter. Denne formen for sosialisering bidrar trolig til at dagens barn og unge i større grad enn tidligere får prøvd ut ulike roller og identiteter. Digital sosialisering kan også bidra til at barrierer som for eksempel bosted, og psykisk og fysisk funksjonsevne, får mindre betydning for barn og unges utfoldelsesmuligheter.

Dataspill og sosiale medier kan imidlertid også ha negative effekter. Plattformene for sosiale medier kan gi større risiko for mobbing fordi det er enklere å være anonym og vanskeligere å se konsekvensene av mobbingen. Trakassering, utestenging og ryktespredning på nett kan påvirke barn og unges trivsel og psykiske helse negativt. Overdreven bruk av dataspill og andre sosiale medier kan også føre til avhengighet og fysisk sosial isolasjon. Det er derfor viktig å bevisstgjøre og veilede barn og unge når det gjelder de mulige negative aspektene ved sosiale medier.

Hva med barn som ikke har venner?

Enkelte barn og unge kan av ulike grunner ha problemer med å mestre sosiale ferdigheter, noe som kan føre til utfordringer med å danne og opprettholde vennskap. Hvis barn og unge ikke opplever vennskap og positivt samvær med jevnaldrende kan det få langvarige negative konsekvenser. Vennskap kan være viktig for utvikling av tillit og tilhørighet, som kan ha betydning for senere deltagelse i samfunns- og arbeidsliv. Barn og unge som blir utsatt for vedvarende mobbing og ekskludering har betydelig risiko for å utvikle alvorlige psykiske lidelser, og et bekymringsfullt fravær fra skolen. Det er derfor viktig at kommunen bidrar til å skape miljøer rundt barna som fremmer inkluderende og støttende relasjoner.

Viktige arenaer for forebygging av utenforskap er barnehage, skole, organiserte fritidsaktiviteter, og andre tilrettelagte møteplasser hvor barn og unge kan møtes. Etter pandemien har det vært en økning i andelen barn som oppgir at de blir mobbet, se figur 3.

I løpet av tenårene er det normalt at venner gradvis får større betydning som rollemodeller og kilde for støtte og omsorg enn familien, se figur 4. Det er imidlertid stor variasjon i hvor mye tid det enkelte barn eller ungdom faktisk ønsker å tilbringe med venner på fritiden. Det å ha få venner eller det å trives alene trenger ikke nødvendigvis å være grunn til bekymring. Det er kvaliteten på relasjonene og de unges ønsker som er viktig.

Hva kan kommunen gjøre?

- Lage en helhetlig forebyggende oppvekstplan for hvordan kommunen kan sikre inkludering og forebygge mobbing: i barnehagen, på skolen, i fritiden og på nettet.
- Sikre at de som jobber med barn og unge har nødvendig kunnskap og rutiner for å fange opp og gi støtte og veiledning til barn og unge som av ulike grunner sliter med å etablere vennsapsrelasjoner.
- Sørge for at det finnes tilgjengelige fritidsaktiviteter og sosiale arenaer for alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes ressurser, eller andre barrierer. Barn fra familier med få sosioøkonomiske ressurser deltar sjeldnere i organiserte fritidsaktiviteter enn de med mange ressurser, se figur 5. Det er derfor viktig å sikre at også ungdom fra familier med færre ressurser får et tilbud.
- Legge til rette for inkluderende barne- og ungdomsmiljøer ved å fremme aksept og positive holdninger til mangfold, via kunnskapsformidling og felles aktiviteter på tvers av ulike grupperinger.
- Engasjere foreldrene til å bidra til organiserte foreldre-barn-aktiviteter. Dette kan fremme utviklingen av sosiale bånd mellom familier, og oppmuntre til vennskap mellom barn.

- Barn og unge skal bli hørt. Medvirkning kan skje gjennom ulike etablerte råd og prosesser.

Forslag om tiltak rettet mot barn og unge og deres familier finnes på www.kunnskapombarn.no og Nasjonal veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge (www.helsedirektoratet.no/veiledere/psykisk-helsearbeid-barn-og-unge)

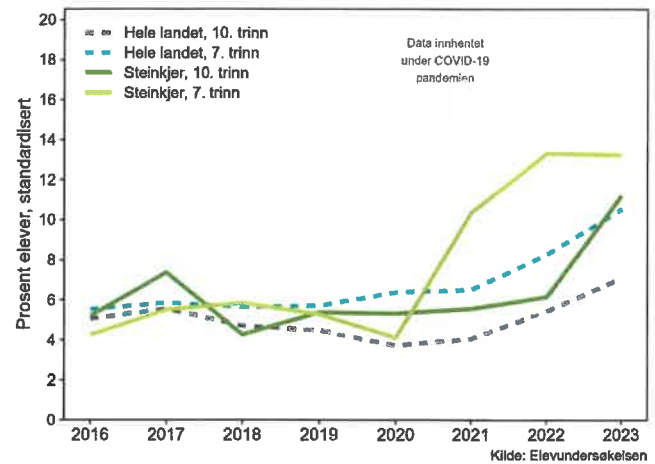
Utvidet tekst med referanser og lenker finnes på fhi.no/oppvekstprofiler.

Finn flere relevante indikatorer i [Kommunehelsa statistikkbank](http://kommunehelsa.statistikkbank.no).

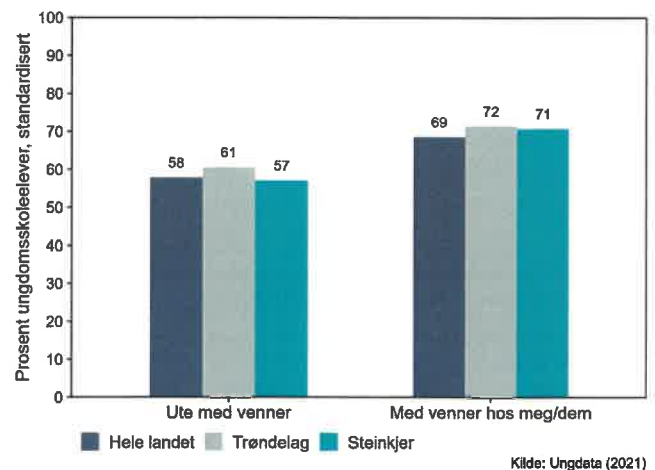
Ungdata-tall fra 2020 er innhentet i perioden før pandemien brøt ut 12. mars, tall for 2021 er innhentet under pandemien og tall for 2022 innhentet etter at de nasjonale pandemiltakene opphørte 12 februar. Les mer om begrunnelsen for årlige lands- og fylkestall fra ungdata for 2021 og 2022 på fhi.no.

Elevundersøkelsen gjennomføres hver høst. Tall fra 2020 og 2021 er dermed innhentet under pandemien.

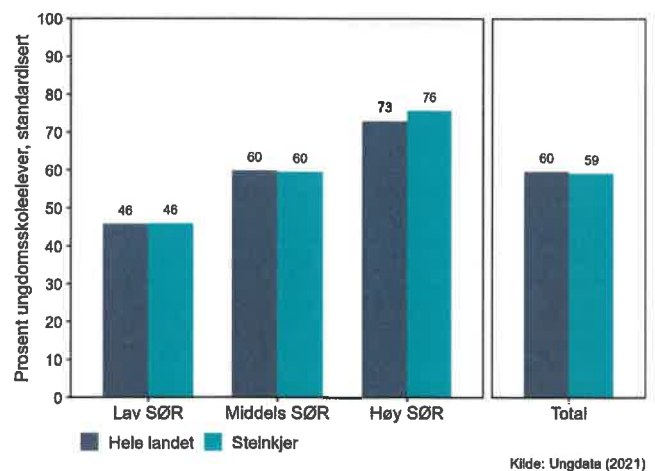
Figur 3. Elever som blir mobbet på skolen av andre elever (ettårige tall, for 3-årige tall se side 4).

Figur 4. Ungdomsskoleelever som minst en gang per uke er med venner ute størstedelen av kvelden, eller (inne) hos seg/dem.

Figur 5. Ungdomsskoleelever som deltar i organiserte fritidsaktiviteter, etter familiens sosioøkonomiske ressurser (SØR).

Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I [Kommunehelse statistikkbank](#) finnes flere indikatorer og utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▭ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Steinkjer
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,8	20,0	20,3	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv.foreldre	12,3	14,9	21,0	prosent	
	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	12	8,5	11	prosent	
Levetår	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	10	6,1	6,3	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	13	16	18	prosent	
	6 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	4,7	4	3,5	prosent	
	7 Unge som står utenfor, 15-24 år	7,9	7,3	7,6	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	8 Mottakere av uførepensjon, 18-29 år	2,8	2,3	2,2	prosent (a,k)	
	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	95	86	63	prosent	
	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	24	25	24	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	25	27	26	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	77	83	85	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	12	8,7	8,4	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	40,1	42,6	43,0	poeng (k)	
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	79	79	80	prosent (k)	
Fritid og nærmiljø	16 Fornøyd med treffsteder, 2021	47	48	46	prosent (a,k)	
	17 Med i fritidsorganisasjon, 2021	59	62	60	prosent (a,k)	
	18 Fortrolig venn, 2021	88,5	87,9	88,1	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2021	24	24	25	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2021	11	9	8,6	prosent (a,k)	
	21 Skjermtid over 4 timer, 2021	55	49	49	prosent (a,k)	
Helse og helseatferd	22 Fornøyd med helse, 2021	67	68	68	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfreds. med livet, Ungd. 2021	50	48	49	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2021	18	18	17	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	201	189	176	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnproblemer, 2021	32	31	31	prosent (a,k)	
	27 Har brukt cannabis, 2021	1,9	3,2	3,1	prosent (a,k)	
	28 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	29	24	28	prosent (k)	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2021	19,0	15,7	12,7	prosent (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler.

Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og begrunnelse for ettårige lands- og fylkestall for 2021 og 2022 [her](#).

1. 2023. 2. 2023, 0-17 år. 3. 2020-2022, barn (0-17 år) som bor i husholdninger som i en treårsperiode har en gjennomsnittlig inntekt under 60 % av nasjonal median. 4. 2022, 0-17 år, omfatter de som har mottatt sosialhjelp minst én gang i løpet av året. 5. 2022, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 6. 2022, omfatter hjelpetiltak og omsorgstiltak. 7. 2022, omfatter de som ikke er i arbeid, utdanning eller opplæring (NEET). 8. 2020-2022, mottakere av varig uførepensjon. 9. 2023, barn som går i barnehager der kravet til både grunnbemanning og pedagogisk bemanning er oppfylt. 10./11. Skoleårene 2022/2023-2023/2024. 12./13. Skoleårene 2021/2022-2023/2024. 14. 2021-2023, ved avsluttet grunnskole på 10. trinn. 15. 2020-2022, omfatter elever bosatt i kommunen. 16. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 17. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 18. U.skole, svarer «ja, helt sikkert»/«ja, det tror jeg» på om de har minst én fortrolig venn. 19. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 20. U.skole, 3 eller flere ulike regelbrudd i løpet av det siste året. 21. U.skole, daglig utenom skolen. 22. U.skole, svært eller litt fornøyd. 23. U.skole, de som angir 8-10 på en skala fra 0-10, der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. 24. U.skole, har mange plager (ganske mye eller veldig mye plaget). 25. 2020-2022, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakt. 26. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 27. U.skole, har brukt cannabis én gang eller mer ila. siste 12 mnd. 28. 2022-2023, oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 29. 2020-2023, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 30. U.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer ila. siste 12 mnd. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, Ungdataundersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket og primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet). For mer informasjon, se [Kommunehelse statistikkbank](#).

Steinkjer

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

Statistikken er hentet fra Kommunehelsestatistikkbank per februar 2024.

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo
E-post: kommunehelse@fhi.no

Redaksjon:
Gun Peggy Knudsen, ansvarlig redaktør
Eise Karin Grøholt, fagredaktør
Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: Public Health England
Illustrasjoner: FHI og Fete Typers

Bokmål

Batch 0503241925.0903241211.0503241925.0903241211.11/03/2024 9:01

Nettside:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Eldres helse er temaet for folkehelseprofilen 2024. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- Andelen unge eldre (65-79 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet. Finn tall for andelen over 80 år på side 4. Les mer om eldre og Eldres helse på midtsidene.
- I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.

Oppvekst og levekår

- Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- Andelen som bor i husholdninger med høy gjeld, er lavere enn i landet som helhet. Høy gjeld vil si en gjeld tre ganger høyere enn samlet husholdningsinntekt.

Miljø, skader og ulykker

- Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Helserelatert atferd

- Andelen 17-åringere som oppgir at de trener sjeldnere enn ukentlig er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter.

Helsetilstand

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole og de som i tillegg har videregående eller høyere utdanning, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder mellom utdanningsgruppene er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen.

Lengre liv – flere eldre

Levealderen øker, og vi forventer en betydelig økning i antallet og andelen eldre i befolkningen fram mot 2050. Denne økningen er noe kommunene bør planlegge for.

Økningen i forventet levealder gjør at flere vil leve til de er godt over 90 år. Gruppen eldre vil øke i størrelse, og flere vil leve med en eller flere kroniske sykdommer. Dagens aldersfordeling og framskrevet aldersfordeling i kommunen er vist i figur 1.

Helse og funksjon

Totalt sett er eldre friskere og har bedre funksjon i dag enn tidligere. Med høy alder øker imidlertid forekomsten av kreft, diabetes, hjerte- og karsykdommer, demens, kronisk obstruktiv lungesykdom (kols), beinskjørhet og brudd. Forekomsten av langvarige smerter, søvnløshet, nedsatt syn og hørsel samt funksjonstap og skrøpeligheit øker også ved økende alder.

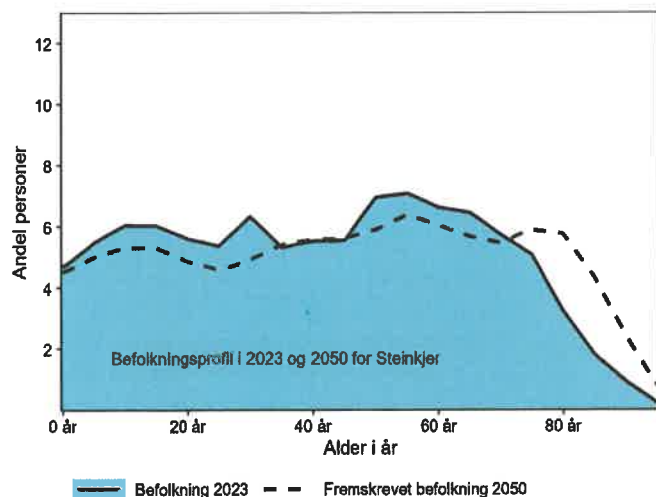
Med flere eldre i befolkningen øker også antallet som lever med flere sykdommer samtidig. Alt dette innebærer økt hjelpebehov fra familie og helse- og omsorgstjenestene.

Forventede gjenstående funksjonsfriske leveår (på engelsk: Healthy Life Years, HLY) måler antall år som en person kan forvente å leve uten langvarige aktivitetsbegrensninger. Se figur 2 for lands- og fylkestall på forventede gjenstående funksjonsfriske leveår ved 65 års alder.

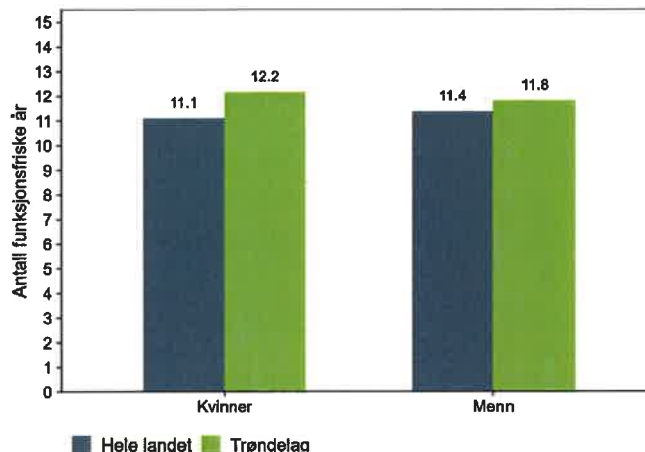
Eldre med lav utdanning og inntekt har flere sykdommer og helseplager, og også kortere forventet levealder enn de med høy utdanning og inntekt.

Sykdomsbyrden målt DALY (disability-adjusted life years) tallfester hvor mange friske leveår som går tapt på grunn av dårlig helse og for tidlig død i en befolkning. Figur 3 på neste side viser forventet endring i antall tapte friske leveår (DALY) i perioden 2020 til 2050 for hovedårsakene til død og helsetap blant eldre i Norge. Som følge av at det blir flere eldre og at sykdom forskyves til høyere alder vil sykdomsbyrden blant de eldste (80 år+) øke betydelig. Det er kreft, hjerte- og karsykdommer og neurologiske sykdommer som demens som vil bidra mest til økningen i antall tapte friske leveår blant de eldste.

Figur 1. Aldersfordelingen i kommunen i 2023 og framskrevet til 2050 (SSB).

Figur 2. Forventede gjenstående funksjonsfriske leveår ved 65 år i landet og i fylket. Gjennomsnitt for perioden 2016-2022.

Demens kan utgjøre en stor belastning for de berørte og deres pårørende, og skape økt behov for helse- og omsorgstjenester. Tapet av kognitive og motoriske funksjoner fører ofte til mye lidelse for dem som rammes av demens. Psykiske tilleggssymptomer som angst, depresjon, motorisk uro, aggresjon og vrangforestillinger kan også være utfordrende. Risikoen for å få demens for hver enkelt har gått ned de siste tiårene, og økt utdanningsnivå, endrede levevaner og bedre hjerte- og karhelse i befolkningen pekes på som mulige årsaker til denne nedgangen. Likevel vil antallet med demens øke fordi det blir flere eldre.

Ryggplager og artrose (tidligere kalt slitasjegikt), samt brudd som følge av fall og beinskjørhet, er vanlig blant eldre. Etter 70 års-alderen øker tallet på hoftebrudd kraftig, og blant skrøpelige eldre vil hoftebrudd ofte føre til økt pleie- og omsorgsbehov.

Nedsatt syn og hørsel kan redusere sosial kontakt, og også mulighetene til å fungere godt i hverdagen. Omtrent halvparten av befolkningen over 74 år har såpass nedsatt hørsel at det får betydning for kommunikasjon. De negative konsekvensene av hørsels- og synstap kan reduseres hvis det oppdages og behandles tidlig.

Livskvalitet

Mange eldre er tilfredse med livet, og mange har god livskvalitet til langt inn i alderdommen.

Med alderen opplever imidlertid mange helseplager og funksjonsnedsettelse, som igjen kan medføre redusert livskvalitet. Livskvaliteten synker hos mange av de eldste, og særlig rapporterer flere om nedstemthet og ensomhet etter 80-årsalderen. Mange opplever redusert mestring og sosial støtte. Eldre med dårlig helse, dårlig økonomi og lite sosial kontakt har lavest livskvalitet. Se figur 4 for endringer over tid i andel eldre som bor alene.

Sosial støtte, gode relasjoner og sosial deltakelse er viktig for god livskvalitet. Disse faktorene kan fremmes ved tilgjengelige offentlige møteplasser, grønne lunger for rekreasjon, arenaer for aktivitet, kulturelle arrangementer og sosiale møter.

Eldre som en ressurs

Eldre er friskere og har bedre funksjonsnivå i dag enn tidligere, og de har kunnskap og ressurser som er viktige både i familien og i samfunnet. Flere enn tidligere står lengre i lønnet arbeid og mange eldre deltar i organisert frivillighet, passer barnebarn eller hjelper egne foreldre. Mulighet til å bidra styrker opplevelsen av å ha verdi, fremmer fellesskap og gir mening. Det å delta, for eksempel som frivillig, kan ha stor betydning for å forebygge eller redusere isolasjon og ensomhet.

Det er behov for mer kunnskap om hvordan det best kan tilrettelegges for at eldre kan bidra med sine ressurser på egne premisser.

Forebygging gjennom livsløpet

Det er mulig å påvirke helse og funksjon gjennom hele livsløpet, også i eldre år. Å legge til rette for helsefremmende levevaner gjennom hele livet, er viktig for en god alderdom. Fysisk aktivitet, et variert kosthold og å opprettholde en sunn kroppsvekt har helsegevinster fordi det forebygger kroniske sykdommer.

Det er anslått at så mye som 40 prosent av alle tilfeller av demens kunne vært unngått hvis man hadde forebygget faktorer som høyt blodtrykk, fedme og diabetes, og unngått røyking og høyt alkoholkonsum.

På gruppenivå er eldre mindre fysisk aktive enn yngre. Fysisk aktivitet er viktig for å opprettholde fysisk og psykisk helse, og for å forebygge fall og brudd. Selv aktivitet av kort varighet og lav intensitet gir helsegevinst. Eldre som er fysisk aktive og i god fysisk form vil i større grad kunne være selvhjulpne i hverdagen og bo lenger hjemme.

Det finnes begrenset kunnskap om hva eldre spiser, og i hvilken grad de følger nasjonale anbefalinger. For mange eldre er hovedutfordringen for lavt matinntak og vekttap. God matlyst kan opprettholdes gjennom tilrettelegging for sunne og gode måltider i trivelige omgivelser. I tillegg er det å ivareta god munn- og tannhelse nødvendig for å opprettholde et godt matinntak.

Tilrettelegging for et aldersvennlig samfunn

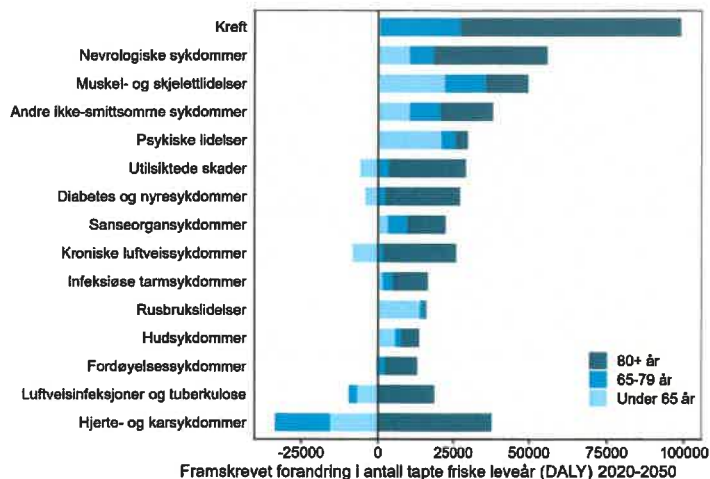
Det er et tverrsektorielt ansvar å legge til rette for et aldersvennlig samfunn. For å gjøre det enklere å leve aktive liv, er fysiske omgivelser og fremkommelighet viktig, for eksempel tydelig skilting, god belysning og at gang- og turveier er tilstrekkelig brøytet og strødd. Universell utforming av bygg er et annet eksempel.

Fylkeskommuner og kommuner bør satse på et variert tilbud av tilpassede aktiviteter for eldre. Figur 5 viser de viktigste faktorene som påvirker helse i eldre år. Tilrettelegging for deltakelse på sosiale arenaer er viktig for å ivareta livskvalitet og funksjon. Gode møteplasser i lokalsamfunnet har betydning for evnen til å mestre egen livssituasjon. Her er det gode muligheter for samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor.

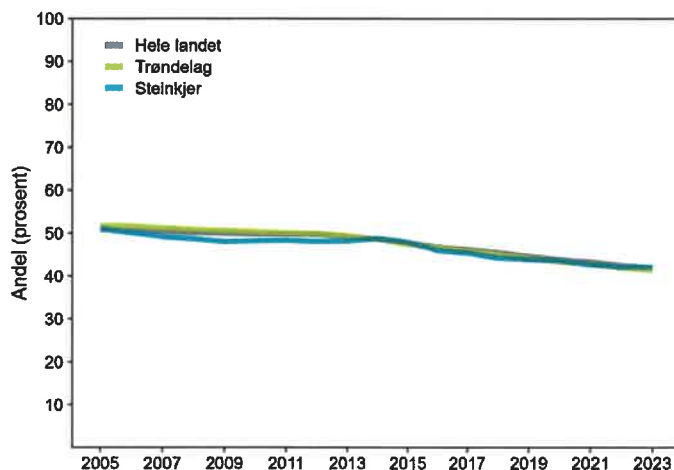
Les mer:

- Utvidet artikkel på www.fhi.no/folkehelseprofiler
- [Helse hos eldre i Norge](#)

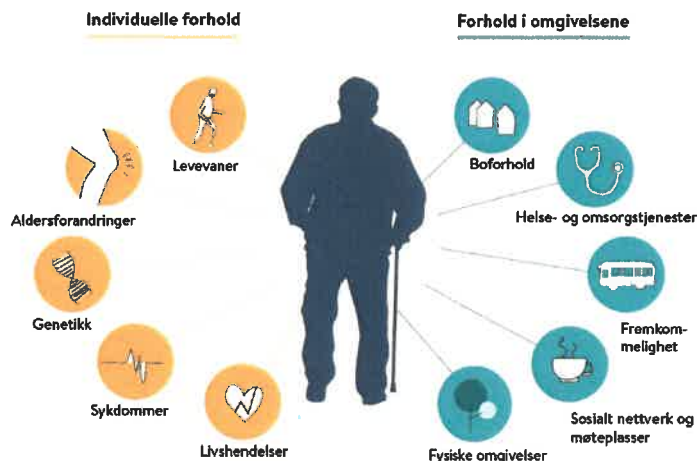
Figur 3. Framskrevet endring i sykdomsbyrde (antall tapte friske leveår (DALY)) for hovedårsakene til død og helsetap i Norge fra 2020 til 2050 (Global Burden of Disease-prosjektet 2019).

Figur 4. Andel personer over 75 år som bor alene (SSB).

Figur 5. Hva påvirker eldres helse?

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▭ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Steinkjer
Befolning	1 Andel barn, 0-17 år	19,8	20,0	20,3	prosent	
	2 Andel unge eldre, 65-79 år	17,2	14,2	13,9	prosent	
	3 Andel over 80 år	6,2	4,6	4,5	prosent	
	4 Andel 80 år+, framskrevet til 2050	13,5	10,3	10,4	prosent	
	5 Personer som bor alene, 75 år +	42,2	41,4	42,0	prosent	
	6 Befolkningsvekst	-0,2	0,92	1,2	prosent	
	7 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	77	83	81	prosent	
	8 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	9,7	8,9	9,8	prosent	
	9 Inntektsulikhet, P90/P10	2,5	2,6	2,8	-	
Oppvekst og levekår	10 Leier bolig, 45 år +	12,1	12,2	12,4	prosent	
	11 Bor trangt, 0-17 år	13	16	18	prosent	
	12 Gjeld større enn 3 ganger inntekt	18,8	21,1	20,8	prosent	
	13 Unge som står utenfor, 15-29 år	10,4	9,1	9,5	prosent (a,k)	
	14 Stønad til livsopphold, 20-66 år	22,2	17,9	17,4	prosent (a,k)	
	15 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	24	25	24	prosent (k)	
	16 Gjennomføring i vdg. opplæring	79	79	80	prosent (k)	
	17 Høy tilfredshet, Ungdata 2021	50	48	49	prosent (a,k)	
	18 Valgdeltakelse	63,4	64,5	62,4	prosent	
Miljø, skader og ulykker	19 Drikkevann, hygienisk og stabil	99,5	94,2	93,4	prosent	
	20 Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	7,5	46	prosent	
	21 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021	87	86	85	prosent (a,k)	
	22 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021	59	62	60	prosent (a,k)	
	23 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	29	24	28	prosent (k)	
Helse-relatert atferd	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021	55	49	49	prosent (a,k)	
	25 Røyking, kvinner	2	1,5	2,4	prosent (a)	
	26 Forventet levealder, menn	80,5	80,7	80,3	år	
Helsestatus	27 Forventet levealder, kvinner	83,5	84,2	84,0	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	5,4	4,9	5,1	år	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	180	173	168	per 1000 (a,k)	
	31 Muskel- og skjelett, 0-74 år	369	326	313	per 1000 (a,k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	15,0	16,4	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	91	85	84	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	65,6	63,0	62,3	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler [her](#).

1./2./3. 2023. 4. 2050, beregnet basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 5. 2023, i prosent av befolkningen. 6. 2022. 7. 2022, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 8. 2020-2022, personer som bor i husholdninger som i en treårsperiode har en gjennomsnittlig inntekt under 60 % av nasjonal median. 9. 2022, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 10. 2022, andelen er presentert i prosent av personer i privathusholdninger. 11. 2022, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 12. 2022, alle aldre. 13. 2022, omfatter de som ikke er i arbeid, utdanning eller opplæring (NEET). 14. 2021, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, overgangsønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 15. Skoleårene 2022/2023-2023/2024. 16. 2020-2022, omfatter elever bosatt i kommunen. 17. U.skole, de som angir 8-10 på en skala fra 0-10, der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. 18. 2023, kommunestyrevalget. 19. 2022, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil levering av drikkevann. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. Tallene bør vurderes i lys av andelen som er tilknyttet vannverk i kommunen, se KommuneHelse statistikkbank. 20. 2022, omfatter de som er eksponert over luftkvalitetskriteriene på 5 mikrogram per kubikkmeter (µg/m3) for finkornet svevestøv (PM2,5). 21. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 22. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 23. 2022-2023, oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 24. U.skole, daglig utenom skolen. 25. 2018-2022, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet, oppgitt i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26./27. 2008-2022, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2008-2022, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. 2020-2023, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 30. 2020-2022, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakt. 31. 2020-2022, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av primærhelsetjenestene fastlege, legevakt, fysioterapeut og kiropraktor. 32. 2020-2022, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde, alle aldre. 33. 2013-2022. 34. Influensasезongen 2022/2023. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Hjerte- og karregisteret, Kreftregisteret, Meteorologisk institutt, Medisinsk fødselsregister, Valgdirektoratet og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

Høyeste antall klager til Sivilombudet noen gang

Sivilombudet 21.03.2024.

Sivilombud Hanne Harlem leverte tirsdag 19. mars 2024, Sivilombudets årsmelding for 2023 til Stortinget.

Sivilombudet behandler klager, setter i gang undersøkelser av eget tiltak, og besøker steder der mennesker er fratatt friheten. Sivilombudet er Stortingets kontrollorgan, og leverer hvert år en årsmelding til Stortinget om sin virksomhet i det foregående året.

Økning i antall klager

I 2023 kom det inn 4322 klager fra mennesker som mener at myndighetene har gjort en feil. Det er det høyeste antallet noen gang.

[Årsmelding Sivilombudet 2023](#)

Hele 30 % av alle klagene til Sivilombudet dreier seg om mangel på svar fra forvaltningen eller at det tar for lang tid å få en avgjørelse. Antallet slike klager har økt de siste årene. Det har også vært en økning i klager som gjelder utlendingssaker, offentlighet og innsyn.

Stadig flere saker løser seg underveis når Sivilombudet kontakter forvaltningen. Flere kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, direktorater og departementer fikk likevel kritikk fra Sivilombudet i ulike saker i løpet av året. Årsmeldingen er også en rapport om disse sakene.

Hovedtall 2023

4322
innkomne saker

4361
avsluttede saker

Antall besøk til steder der folk er fratatt friheten

11 besøk til barnevernsinstitusjoner

5 besøk til fengsel

1 besøk til arrest

Totalt
17
besøk under
forebyggings-
mandatet

Dette klages det mest på:

 1248

Saksbehandlingstid
og manglende svar

 606

Trygd, sosialhjelp
og barnebidrag

 542

Plan og bygg

 462

Helse og omsorgs-
tjenester

 402

Ansettelsessaker og
arbeids- og tjenesteforhold

Disse klages det mest på:

- > kommuner
- > statsforvaltere
- > Nav
- > utlendingsmyndighetene
- > politi og påtalemyndighet

Veiledning eller rådgivning – hvor går grensen?

Publisert 01.03.2024

Ellen Halsbog Lange, seniorrådgiver i NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Kan revisjonen utføre rådgivningstjenester for kommunen? Det korte svaret er ja – dersom det ikke svekker revisors uavhengighet og objektivitet, eller erstatter kommunens egne ledelsesoppgaver.

I tillegg til de lovpålagte revisjonstjenestene, er det mange kontrollutvalg som ønsker andre tjenester. Noen ganger etterspør kommunedirektøren/administrasjonen også tjenester. Denne artikkelen tar for seg hvilke rammer som gjelder for slike tjenester.

Rådgivning sett opp mot revisors uavhengighet og objektivitet

Det generelle kravet til revisors uavhengighet i § 16 i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon*, heretter kalt forskriften, ligger i bunn:

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Videre setter § 18 grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha. Forskriften setter ikke noe forbud mot å utføre rådgivning for kommunen, men sier at revisor ikke kan ... *utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet ...*, jf. § 18 e.

Hva betyr så det? Det må vurderes konkret i den enkelte situasjon. For at det skal være mulig å etterprøve slike vurderinger, må revisor være påpasselig med å dokumentere oppdragets art, omfang og anbefalinger. Forskriften setter et særlig krav til dokumentasjon ved ... *rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten ...*, jf. § 21, andre ledd. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 136).

Revisors rolle som rådgiver har vært mye diskutert innenfor revisjon av privat sektor. Ved å bygge tilsvarende bestemmelser i denne forskriften på bestemmelsen i revisorloven, gir Kommunaldepartementet et sterkt signal om at prinsippene for rådgivning bør være relativt like for revisjon av privat og kommunal sektor.

Ved å bygge tilsvarende bestemmelser i denne forskriften på bestemmelsen i revisorloven, gir Kommunaldepartementet et sterkt signal om at prinsippene for rådgivning bør være relativt like for revisjon av privat og kommunal sektor.

Revisjonsoppdraget innenfor kommunal sektor inneholder både forvaltningsrevisjon, regnskapsrevisjon og eierskapskontroll. Det vil derfor være flere områder og tilfeller der revisor må være påpasselig med forholdet mellom rådgivning og revisjon enn tilfellet er ved revisjon etter revisorloven. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 136-137).

Rådgivning sett opp mot virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver

Det er også forbud mot at revisor kan yte tjenester som ... *hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver ...*, jf. forskriftens § 18 f. Dette forbudet kan virke opplagt – men i praksis kan det være vanskelig å sette klare grenser.

Der revisor mener at et forhold er uakseptabelt, vil det i mange tilfeller også være nødvendig å si noe om hva som skal til for at forholdet skal kunne bli akseptabelt. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s.137).

Et enkelt eksempel innen finansiell revisjon, kan være åpenbare feilføringer – der regnskapsrevisor gir beskjed om hvilken konto beløpet hører hjemme på, uten at det anses som at man erstatter virksomhetens egne ledelses- eller kontrolloppgaver.

I forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er revisjonskriterier og anbefalinger til hjelp for at administrasjonen kan vite hva som skal til for å rette opp forholdet. Revisjonskriteriene setter opp rammene for hva som er akseptabelt – mens anbefalingene forteller hva som må rettes opp.

En feil kan rettes på mange måter, og det er opp til kommunestyret og deretter kommunedirektøren å velge fremgangsmåten. Dersom revisor gir råd og veiledning om hvordan forholdet kan rettes og bli akseptabelt, er det viktig å ivareta den særskilte dokumentasjonsplikten i forskriftens § 21 andre ledd, for å kunne vurdere om rådgivningen påvirker revisors uavhengighet.

Dersom revisor gir råd og veiledning om hvordan forholdet kan rettes og bli akseptabelt, er det viktig å ivareta den særskilte dokumentasjonsplikten ...

§ 18 bokstav e til f viderefører den tidligere revisjonsforskriften § 14, jf. veileder til forskriften. I merknadene til denne paragrafen pekte departementet på at revisor ikke kan erstatte foretakets manglende kompetanse og kapasitet. Dette fordi den som blir revidert i slike tilfeller mangler nettopp kompetanse eller kapasitet for å vurdere

revisors råd eller veiledning – og da er det revisor som ville legge premissene for de beslutningene den reviderte tar. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 138).

Nærmere om det særskilte dokumentasjonskravet for rådgivningstjenester

Som nevnt er det et særskilt krav til dokumentasjon av rådgivning og andre tjenester i forskriftens § 21, andre ledd:

Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.

Poenget med dette dokumentasjonskravet er å gjøre det mulig å avgjøre om oppdraget svekker revisors uavhengighet og objektivitet. Revisor må dokumentere:

- Hva oppdraget har bestått i
- Hvor omfattende oppdraget har vært – kan oppdraget ha vært så omfattende at det i seg selv kan true revisors uavhengighet eller objektivitet
- Hvilke anbefalinger har revisor gitt

Se veileder til forskriften s. 17 og Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 146.

Er det andre forhold som må vurderes?

Det er ikke noen prinsipiell forskjell på de vurderingene revisor må gjøre, uansett om det er kontrollutvalget eller kommunedirektøren som er oppdragsgiver. Revisor må vurdere det samme – uavhengighet, objektivitet og om oppdraget er erstatning for kommunens egne kontroll- og lederoppgaver. Og så må oppdragets art, omfang og eventuelle anbefalinger dokumenteres, for etterprøvbarehetens skyld.

I tillegg må slike oppdrag vurderes inn mot den oppdrags-/selskapsavtalen de ulike enhetene har. Her vil det være lokale variasjoner, men det er en (stor) fordel om det er klare linjer når det gjelder ressursrammer. Er dette oppdrag som kontrollutvalget eller kommunedirektøren skal betale særskilt for? Eller ligger det inne i oppdragsavtalen, og det kommunen betaler revisjonsenheten? Går det i så fall utover de oppgavene kontrollutvalget ønsker skal gjøres? Og hvordan kobles i så fall kontrollutvalget inn?

Innenfor forskriftens rammer er det rom for ulike måter å håndtere rådgivning og andre tjenester. Uansett hvordan dette håndteres i ulike lokale kontekster er det viktig å holde de overordnede prinsippene høyt. Tillit til revisjonen og dens uavhengighet er avgjørende – men også god ressursbruk og læring. Revisjon skal bidra til læring og forbedring, til beste for innbyggerne.

Kilder:

[Forskrift om kontrollutvalg og revisjon](#) FOR-2019-06-19-904

Kommunal- og moderniseringsdepartement (2021) [Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften](#) (H-2494)

Borgmo, R., Bråthen, B. og Lie, K.E. (2023): [Kontroll og revisjon i kommunal sektor](#), 4. utgave. Oslo: NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Ellen Lange, seniorrådgiver i NKRF siden 2022. Hun er sosiolog og har drøyt 20 års erfaring fra (og med) kommunal sektor, hovedsakelig forvaltningsrevisjon, i tillegg til seks år med ulike former for endrings- og utviklingsarbeid i KS.

Representantskapsmøtet

2024

Scandic Hell, mandag 22. april kl 09.00

Det innkalles med dette til representantskapsmøte i IKA Trøndelag 2024, 22. april kl 9:00

Sted: Scandic Hell, Stjørdal

Representantskapet iflg. vedlagte liste

SAKSLISTE

- 1. Opptelling av medlemmer**
- 2. Godkjenning av innkalling og saksliste**
- 3. Valg av protokollkomite**
- 4. Valg av representantskapsleder og nestleder**
- 5. Årsrapport 2023**
- 6. Regnskap 2023**
- 7. Virksomhetsplan 2024**
- 8. Revidert budsjett 2024**
- 9. Ny selskapsavtale - Orienteringssak**

Møteinnkalling

Utvalg/styre/råd	: Årsmøtet i Revisjon Midt-Norge SA
Møtedato/tid	: Mandag 22. april 2024 kl 1015 Kl 11:30-12:30 Lunsj Kl 12:30-13:15 Foredrag «Når kommunestyret er eier»
Møtested/lokaler	: Scandic Hell, Stjørdal
Deltagere	: Medlemmer jf. tabell
Andre	: Daglig leder Arnt Robert Haugan Ass daglig leder Unni Romstad
Kopi	: Styret
Møteansvarlig	: Siv Aglen

Sted
Steinkjer

Dato
22. mars 2024

Saker til behandling:

<u>Sak nr.</u>	<u>Sakstittel</u>
1	Godkjenning av innkalling
2	Valg av referent og to til å underskrive protokollen
3	Godkjenning av sakliste
4	Orientering fra styreleder/daglig leder
5	Regnskap og årsberetning 2023
6	Revidert budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027
7	Strategi for Revisjon Midt-Norge SA 2024-2027

Eventuelle forfall meldes til Revisjon Midt-Norge SA telefon 907 30 300, eller e-post til post@revisjonmidt norge.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Hans S.U. Wendelbo
Styreleder (sign)

Medlemskommuner og valgte representanter Årsmøte RMN SA 2023-2027

Deltakerkommuner	Medlemmer	Varamedlemmer
Alstahaug kommune	Peter Talseth - O	Trude Jægtvik - VO Tore Harry Jakobsen Vikedal
Alvdal kommune	Mona Murud - O	Leif Langodden - VO
Bindal kommune	Frode Næsvold - O	1. Wenke Ryan - VO 2. Lasse Kolsvik
Brønnøy kommune	Jan Richard Nøstvik	Jørn Georg Johansen
Dønna kommune	John Erik S Johansen - O	Sigrid Nesje
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås - O	1. Lisbeth Hustad - VOF 2. Caterina J Kvaløsaeter
Folldal kommune	Kristin Langtjernet - O	Tommy Kristoffersen - VO
Frosta kommune	Frode Revhaug - O	Kari Ydsti Presthus - VO
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag - O	Ole-Morten Sørvig - VO
Grane kommune	Raymond Fagerli - O	Torkil Eriksen - VO
Grong kommune	Ann Jeanett Klinkenberg - O	1. Lars Bjørnar Vist 2. Borgny Grande 3. Erlend Fiskum 4. Johanna Kjerstina Seem 5. Ola Lauve 6. Audun Fiskum
Hattfjelldal kommune	Sølvi Andersen - O	Glenn G Tustervatn - VO
Heim kommune	Marit Liabø Sandvik - O	Ola Rognskog - VO
Herøy kommune	Hilde Kristin Bonde	Einar Martin Nordnes
Hitra kommune	Björg Reitan Bjørgvik	1. Lars Peder Hammerstad 2. Cathrine Lossius
Holtålen kommune	Jan Arild Sivertsgård - O	1. Liv Grete Heksem 2. Arve Hitterdal
Høylandet kommune	Ole Joar Flaas - O	1. Kjersti Lian - VO 2. Rune Kristian Grongstad 3. Bård Håvard Viken 4. Tommy Tørring 5. Inger Hilde Solstad 6. Marita Olsen Valmo
Inderøy kommune	Unn-Elisabeth Tronstad Kristiansen - O	Geir Jostein Ørsjødal
Indre Fosen kommune	Benjamin Schei	Steinar Saghaug
Leirfjord kommune	Åshild Pettersen - VO	1. Sten Rino Bonsaksen - O 2. Pål Andreas Einmo
Leka kommune	Svein Pettersen - O	1. Ole Annfinn Helmersen - VO 2. Svein Arve Solli
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand - O	1. Nina B Bye 2. Arild Børseth
Lierne kommune	Tor Erling Inderdal - O	1. Eirin Holand - VO 2. Kristine Moe Skille 3. Reidar Rødli 4. Doris Anette Fagerli Sundvik
Malvik kommune	Torgeir Anda	Jan Inge Hov
Melhus kommune	Einar Gimse-Syrstad - O	Fritz Arne Haugen - VO
Meråker kommune	Kari Anita Furunes - O	Anne-Karin Langsåvold - VO
Midtre Gauldal kommune	Trude Heggdal - O	Stian Engen - VO
Namsos kommune	Steinar Lyngstad	1. Mari Kristine Brattgjerd 2. Arnt Skillingstad Rørvik
Namsskogan kommune	Elisabeth Vollmo Bjørhusdal - O	1. Frode Mellingen - VO 2. Trond Smalås
Nærøysund kommune	Amund Hellesø - O	1. Terje Settenøy 2. Ida Andrea Nogva 3. Anne Laugen
Oppdal kommune	Elisabeth Hals - O	1. Tor Snøve 2. John Lauritzen
Orkland kommune	Hanne Nyhus - O	1. Eva Solstad Legar - VO 2. Hans Atle Kringstad
Os kommune	Ivar Torvidsson Midtdal - O	Thomas L Engåvoll - VO
Osen kommune	Håvard Strand - O	1. Astrid Jakobsen - VO 2. Kristian Momyr
Overhalla kommune	Hege Saugen - O	1. Siv Åse Strømhylden 2. Kåre Magnus Skjefte

Rennebu kommune	Per Arne Lium - O	1. Per Arild Torsen 2. Kjell Erik Berntsen
Røros kommune	Isak Veierud Busch - O	Christian Elgaaen - VO
Røyrvik kommune	Kennet Tømmermo Reitan - O	Maren Wik Aspnes - VO
Selbu kommune	Elin Wiggen Dahl	1. Gunnar Olav Balstad 2. Kari Fuglem
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke - O	David Sørli Nielsen - VO
Snåsa kommune	Arnt Einar Bardal - O	Gjermund Hansen Eggen - VO
Steinkjer kommune	Gunnar Thorsen - O	1. Christine Agdestein - VO 2. Anne Berit Lein 3. Frode Arnestad
Stjørdal kommune	Eli Arnstad - O Idar Aspmodal	Renate Trøan Bjørshol Gunnar Uglem
Sømna kommune	Gunder Strømberg - O	Simen Garaas - VO
Tolga kommune	Bjørnar Tollan Jordet - O	Knut Sagbakken - VO Maren Riise Rusten
Træna kommune	Trond Vegard Sletten - O	Sverre Hyttan - VO
Trøndelag fylkeskommune	Hege Nordheim-Viken	Jan Grønningen
Tydal kommune	Jens Arne Kvello - O	Even Østbyhaug - VO
Vefsn kommune	Malin Lynghaug Johansen	1. Ørjan Thorstensen Rosvold 2. Anders Salamonsen
Vega kommune	Jon Albert Floa - O	Kjartan Sørøy - VO
Verdal kommune	Knut Snorre Sandnes - O	1. Pål Sverre Fikse 2. Hilde Daleng
Vevelstad kommune	Lillian Solvang	Sivert Vevelstad - O
Ørland kommune	Hallgeir Grøntvedt - O	1. Mona Sjøli 2. Marit Sletten
Åfjord kommune	Erling Iversen - O	Kaja Hovde Bye - VO

Møteinnkalling - Representantskapet

Arkivsak: 24/251
Møtedato/tid: 22.04.2024 kl. 13:30
Møtested: Scandic Hell hotell, Værnes, møterom Hell

Forfall og spørsmål om habilitet meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torbjørn Berglann på telefon 400 67 058, eller e-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 22.03.2024

Gunn Iversen Stokke (sign.)
leder for representantskapet

Torbjørn Berglann
daglig leder

Kopi: Eierkommuner og representantskapets faste medlemmer og varamedlemmer

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/24	Valg av representantskapets leder og nestleder
02/24	Årsregnskap og årsmelding 2023
03/24	Valg til styret
04/24	Valg av valgkomite
05/24	Godtgjøring til valgkomiteen

Orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

20/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/276 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Revisors notat 2023 Steinkjerbygg KF

Revisors notat 2023 Steinkjer kommune

Omklassifisering av kortsiktig fordring. KST-vedtak sak 16.24

Saksopplysninger

Revisor vil gi en orientering om revisjonen av årsregnskap og årsberetning 2023 for hhv.:

- Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF
- Steinkjerbygg KF
- Steinkjer kommune – kommunekassen og det konsoliderte regnskap

I forbindelse med årsoppgjørsrevisjon utarbeider revisor ofte et revisjonsnotat til administrasjonen om forhold som ikke har betydning for bedømmelsen av årsregnskapet, men som administrasjonen ev. må følge opp. Kontrollutvalget skal orienteres om administrasjonens tilsvar når dette foreligger. Revisor har skrevet to revisjonsnotat for 2023 for hhv.:

- Steinkjerbygg KF,
- Steinkjer kommune – kommunekassen og det konsoliderte regnskap

Gjennom den løpende revisjonen og årsoppgjørsrevisjonen kan revisor bli nødt til å skrive nummererte brev til kontrollutvalget etter nærmere angitte bestemmelser. Disse har kontrollutvalget et ansvar for å følge opp. Det foreligger ett nummererte brev for 2023 for Steinkjer kommunekasse og konsolidert regnskap. Dette gjelder kortsiktig fordring fra 2015 på Steinkjerbygg KF, kr 65,8 mill. (I etterkant av årsoppgjørsrevisjonen har kommunestyret den 17. april - sak 16/24 gjort vedtak om omklassifisering av kortsiktig fordring overfor Steinkjerbygg KF).

Revisor har avlagt ren revisjonsberetning for hhv.:

- Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF
- Steinkjerbygg KF

For Steinkjer kommune - kommunekasse og konsolidert regnskap er det avlagt revisjonsberetning med presisering.

Vurdering

Årsoppgjørsrevisjon for 2023 er gjennomført, og revisjonsberetningene er avlagt. Det foreligger ett nummererte brev for 2023.

Årsoppgjørsrevisjonen og revisjonsnotatene vil kontrollutvalget få en nærmere orientering om i møtet.

Kontrollutvalget kan ta revisor sin informasjon om årsoppgjørsrevisjonen til orientering.

Administrerende direktør i Steinkjerbygg KF

Revisjonsnotat til årsregnskapet for 2023

Vi viser til revisjonsberetning datert 13.04.2024 for Steinkjerbygg KF sitt årsregnskap for 2023. Vi gjør oppmerksom på at det er revisjonsberetningen som skal følge regnskapet fram til behandling i kontrollutvalg, formannskap og kommunestyret. Dette revisjonsnotatet er ment som en orientering til, og som grunnlag for oppfølging for administrasjonen. Kopi av notatet vil bli oversendt kontrollutvalget til orientering.

Forhold som tas opp i dette revisjonsnotatet er mindre vesentlige forhold som ikke påvirker vår konklusjon om årsregnskapet i vår revisjonsberetning, men som vi mener ledelsen bør være kjent med og følge opp. De forhold som tas opp må ses på som forbedringspunkter som revisjonen har forventning til at blir tatt tak i. Hvis vi gjentatte ganger må ta opp samme forhold i revisjonsnotat vil det være aktuelt å løfte det opp i revisjonsberetning som presisering eller forbehold på aktuelt område.

Forbedringspunkter vi ønsker å sette fokus på:

1. *Åpne poster leverandørreskontro*

Vår kontroll av leverandørreskontro viser at det ligger åpne debetposter som ikke oppgjorte på leverandørreskontroen. Pr. 27.02.2024 så var åpne debetposter på kr 1.162.992. Selskapet bør følge opp disse postene og prøve å få krevd de inn.

2. *Rentekostnader*

Vår kontroll av rentekostnader, viser at selskapet har utgiftsført mer i rentekostnader enn hva årsoppgavene fra de ulike låneinstitusjonene skulle tilsi. Selskapet har regnskapsført kr 3.427.705 mer i renteutgifter enn hva årsoppgaver fra låneinstitusjonene tilsier. Selskapet bør benytte seg av årsoppgaver fra låneinstitusjonene for avstemming og bokføring av rentekostnader, så langt det lar seg gjøre.

3. *Manglende avsetning til tap*

Vår kontroll av kundereskontro viser at det foreligger en kundefordring som nærmer seg foreldelsesfristen som ikke er inkludert i avsetning til tap på fordringer. Fordringen beløper seg til kr 1.053.595.

Vi ønsker en tilbakemelding på hvordan punktene tenkes fulgt opp innen 30.06.2024

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

 post@revisjonmidtnorge.no
 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• HEIDI ANITA GALGUFTEN, 16.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Med vennlig hilsen

Heidi Galguften
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Direkte ☎ 995 19 930 eller ✉ heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 16.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kommunedirektør i Steinkjer kommune

Revisjonsnotat til årsregnskapet for 2023

Vi viser til revisjonsberetning datert 13.04.2024 for Steinkjer kommune sitt årsregnskap for 2023. Vi gjør oppmerksom på at det er revisjonsberetningen som skal følge regnskapet fram til behandling i kontrollutvalg, formannskap og kommunestyret. Dette revisjonsnotatet er ment som en orientering til, og som grunnlag for oppfølging for administrasjonen. Kopi av notatet vil bli oversendt kontrollutvalget til orientering.

Forhold som tas opp i dette revisjonsnotatet er mindre vesentlige forhold som ikke påvirker vår konklusjon om årsregnskapet i vår revisjonsberetning, men som vi mener ledelsen bør være kjent med og følge opp. De forhold som tas opp må ses på som forbedringspunkter som revisjonen har forventning til at blir tatt tak i. Hvis vi gjentatte ganger må ta opp samme forhold i revisjonsnotat vil det være aktuelt å løfte det opp i revisjonsberetning som presisering eller forbehold på aktuelt område.

Forbedringspunkter vi ønsker å sette fokus på:

1. Rentekostnader

Vår kontroll av rentekostnader, viser at selskapet har utgiftsført mer i rentekostnader enn hva årsoppgavene fra de ulike låneinstitusjonene skulle tilsi. Selskapet har regnskapsført kr 1.787.849 mer i rentekostnader enn hva årsoppgaver fra låneinstitusjonene tilsier. Det er foretatt en avstemming av rentekostnadene, men for oss ser det ut som om det blitt lagt inn feil beløp i avstemmingen. Selskapet bør benytte seg av årsoppgaver fra låneinstitusjonene for avstemming og bokføring av rentekostnader, så langt det lar seg gjøre.

2. Digitale løsninger

Vår kontroll av investeringsregnskap har avdekket at det fortsatt er bokført programvare som er å anse som driftsutgift (såkalte SaaS- software as a service). Vi har gjennom kundebrev 2023-04 og webinar gjort oppmerksom på kravene.

Programvare som ved utgangen av 2023 var bokført i investeringsregnskapet, må nå i 2024 korrigeres og overføres til drift. Dette gjelder 5692 Økonomitjenesten - utvikling styringssystemer.

3. Skille drift investering

Vår kontroll av investeringsregnskapet har avdekket at det er bokført utgifter som er å anse som driftsutgifter i henhold til GKRS 4. Det er viktig at driftsutgifter blir korrekt belastet i driftsregnskapet, slik at utgiftene ikke blir belastet i investeringsregnskapet og kommunen ender opp med å lånefinansiere utgifter knyttet til den daglige driften. Dette gjelder prosjekt 1630 Felles IKT - DIGINN - "investeringsfond", 3740 Hjelpemidler og utstyr, institusjon, 6050 Omsorg - velferdsteknologi (investering), 6639 Teknisk - investeringer Møllestien, 6794 Økonomi - opprettelse av 6 nye småselskaper i K2020 databasen, 7801 Nyanlegg parker, 7942 Brattbergsvegen. Disse prosjektene oppfyller ikke klassifisering som investeringsutgifter. Disse må derfor korrigeres.

4. Manglende avsetning til tap på fordringer

Vår revisjon av kundefordringer viser at en større masse av kundefordringene ikke er oppgjort. En stikkprøve av utestående fordringer viser at noen av disse fakturaene gjelder kommunale avgifter, mens andre gjelder salg av andre tjenester. Grunnet størrelsen på kundefordringene som ikke er betalt, ber kommunen se på rutinene knyttet til oppfølging av utestående krav og vurdere

Revisjon Midt-Norge SABrugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidtnorge.no
 907 30 300www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• HEIDI ANITA GALGUFTEN, 16.04.2024

Forsøget av

Posten Norge

sannsynligheten for å kunne inndrive disse kravene og vurdere om det skal avsettes midler til tap på disse kundefordringene. Vi ber også om at denne vurderingen legges ved som dokumentasjon ved årsoppgjøret.

5. *Beregnet arbeidsgiveravgift på pensjonsforpliktelser SPK*

Vår revisjon viser at det er beregnet feil beløp knyttet til arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelser knyttet til SPK. Vi ber om at dette korrigeres i 2024.

6. *Noter*

Vår kontroll viser at det mangler henvisning til noter i drifts- og investeringsregnskapet. Samtidig ser vi også at det er brudd i nummeringen av notene. Notene skal nummeres fortløpende.

7. *Sporbarhet knyttet til ompostering av bilag*

Gjennom vår revisjon av kommunen, så har vi kommet over omposterings som mangler referanse til bilag. Dette har blitt tatt opp tidligere med regnskapsfører. Vi har sett en forbedring av dette gjennom vår revisjon av regnskapet for 2023, men det er fortsatt potensiale til forbedring på området. Ved ompostering så må det fremgå hvilke bilag som omposteres, ellers så må det legges ved dokumentasjon som viser grunnlaget for omposteringen.

8. *Avstemming inntekter*

Vår kontroll av kontantomsetning viser at det ikke foreligger noen avstemming mellom forsystemene og regnskapet. Så lenge forsystemet ikke er integrert med regnskapssystemet, er det viktig for å sikre fullstendighet av inntektene, at det foretas en avstemming av bokførte inntekter mot inntekter registrert i forsystemene DX, Susoft og Xakt.

Vi ønsker en tilbakemelding på hvordan punktene tenkes fulgt opp innen 30.06.2024

Med vennlig hilsen

Heidi Galguften
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Direkte ☎ 995 19 930 eller ✉ heidi.galguften@revisjonmidt norge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 16.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Liv Tronstad

Fra: Øystein Larsen <oystein.larsen@steinkjer.kommune.no>
Sendt: 18. april 2024 14:17
Til: Heidi Galguften
Kopi: Stig André Mikalsen; Liv Tronstad
Emne: Vedr omklassifisering av kortsiktig fordring overfor Steinkjerbygg KF

Hei!

Kommunestyret behandlet denne saken under sak 16/24 i kommunestyremøtet 17.04.24, og fattet vedtak i tråd med formannskapetets innstilling:

Vedtak

1.Kortsiktig fordring overfor Steinkjerbygg KF i kommunens balanseregnskap lik kr 65 800 000 omklassifiseres til utlån til Steinkjerbygg KF lik kr 65 800 000.

2.Omklassifiseringen i punkt 1 finansieres på følgende måte:

a.Bruk av ubundet investeringsfond, restbeløp opprinnelig avsetning, med kr 41 538 500

b.Overføring fra drift til investering ved bruk av disposisjonsfond med kr 24 261 500

3.Det utarbeides en forpliktende plan for nedbetaling av utlånet i punkt 1 lik kr 65 800 000.

Nedbetalingsplanen legges frem for kommunestyre/foretaksmøte til behandling senest i løpet av september 2024. I den forbindelse skal det også legges frem en vurdering rundt Steinkjerbygg KF sin mulighet til å foreta en ekstraordinær innbetaling/avdrag i 2024.

Dette til orientering.

Med hilsen

Øystein Larsen

kommunalsjef økonomi og finans
Steinkjer Kommune

✉ Email: oystein.larsen@steinkjer.kommune.no

📞 Mobile: +47 926 16 137

Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

21/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/276 - 19

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret ved foretaksmøte, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse 2023

Revisors beretning 2023 - Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF

Utrykt vedlegg

Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap

Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsberetning

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap. Uttalelsen skal gjøre formannskap og kommunestyre oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret ved foretaksmøte.

Årsregnskap

Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Skogsjefen vil orientere kontrollutvalget om årsregnskap og årsberetning i møtet.

Årsberetning

Årsberetningen omfatter forhold som kreves i kommuneloven, jfr. revisjonsberetningen.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets/foretaksmøtets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til

Kommunestyret / Foretaksmøte Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF

Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 26.04.2024, behandlet Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs årsregnskap og årsberetning for 2023. Årsregnskapet viser et positivt netto driftsresultat på kr 506.531.

I revisjonsberetning, datert 03.04.24, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra skogsjefen og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, de svarte også på spørsmål fra utvalgets medlemmer under behandling av saken.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets/foretaksmøtets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at foretakets årsregnskap og årsberetning for 2023 godkjennes.

Kontrollutvalget **den 26.04.2024**

Kopi: Formannskapet

Til kommunestyret i Steinkjer kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF for som viser et netto driftsresultat på kr 506.531. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning og annen øvrig informasjon datert 06.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidtnorge.no
 907 30 300www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 03.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Namsos den 3. april 2024

Heidi Anita Galguften
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• HEIDI ANITA GALGUFTEN, 03.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning 2023.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

22/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/276 - 20

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret ved foretaksmøte, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse Steinkjerbygg KF 2023

Revisors beretning Steinkjerbygg KF 2023

Utrykt vedlegg

Steinkjerbygg KF Årsregnskap 2023

Steinkjerbygg KF Årsberetning 2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om Steinkjerbygg KFs årsregnskap. Uttalelsen skal gjøre formannskapet og kommunestyre oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret ved foretaksmøte.

Årsregnskap

Steinkjerbygg KFs årsregnskap skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Administrerende direktør vil orientere kontrollutvalget om årsregnskap og årsberetning i møtet.

Årsberetning

Årsberetningen omfatter forhold som kreves i kommuneloven, jfr. revisjonsberetningen.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets/foretaksmøtets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til
Kommunestyret / Foretaksmøte Steinkjerbygg KF

Kontrollutvalgets uttalelse om Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 26.04.2024, behandlet Steinkjerbygg KFs årsregnskap og årsberetning for 2023. Årsregnskapet viser negativt netto driftsresultat på kr 7 466 787.

I revisjonsberetning, datert 13.04.24, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra administrerende direktør og økonomisjef og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. De svarte også på spørsmål fra utvalgets medlemmer under behandling av saken.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets/foretaksmøtets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at foretakets årsregnskap og årsberetning for 2023 godkjennes.

Kontrollutvalget **den 26.04.2024**

Kopi: Formannskapet

Til kommunestyret i Steinkjer kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Steinkjerbygg KF for som viser et negativt netto driftsresultat på kr 7 466 787. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning og annen øvrig informasjon datert 22.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidtnorge.no
 907 30 300www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Steinkjerbygg KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Namsos den 13. april 2024

Heidi Anita Galguften
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

23/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/276 - 21

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse 2023

Revisors beretning Steinkjer kommune 2023

Nummerert brev nr 2 Steinkjer kommune 2023

Utrykt vedlegg

Steinkjer kommune årsberetning 2023

Steinkjer kommune Årsregnskap 2023 Konsolidert

Steinkjer kommune Årsregnskap 2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023. Uttalelsen skal gjøre formannskapet og kommunestyre oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen skal sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret.

Kommunekassens årsregnskap og konsolidert årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap og Konsolidert årsregnskap som viser regnskapet for kommunens samlede virksomhet (kommunekassen, og kommunens to foretak) skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen.

Årsregnskapene er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunedirektøren vil orientere kontrollutvalget om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og årsberetning for 2023 i møtet.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskap og årsberetning inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor har avgitt revisjonsberetning med presisering grunnet en kortsiktig fordring på kr 65 800 000 fra 2015 på Steinkjerbygg KF. I den sammenheng er det også skrevet nummerert brev, Brev nr 2 - 2023 til kontrollutvalget.

Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Revisor vil orientere om årsoppgjørrevisjonen i møtet.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023, og revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til
Kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og kommunens årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 26.04.2024, behandlet kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap samt kommunens årsberetning for 2023. Kommunekassens årsregnskap viser et negativt driftsresultat på kr 76 255 790, og et negativt netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 83 216 046.

I revisjonsberetning, datert 13.04.24, bekrefter revisor at regnskapene og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisor har avgitt revisjonsberetning med presisering grunnet en kortsiktig fordring på kr 65 800 000 fra 2015 på Steinkjerbygg KF.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra kommunedirektøren og kommunalsjef for økonomi og finans og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. De svarte også på spørsmål fra utvalgets medlemmer under behandling av saken.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskapene og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at kommunekassens og det konsoliderte årsregnskapet samt kommunens årsberetning for 2023 godkjennes.

Kontrollutvalget **den 26.04.2024**

Kopi: Formannskapet

Til kommunestyret i Steinkjer kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Steinkjer kommune som viser et negativt netto driftsresultat på kr 76 255 790 i kommunekassen, og et negativt netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 83 216 046. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap som består av balansen per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2023, driftsregnskap og investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Steinkjer kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Vi har følgende presisering:

I revisors beretning for 2022 ble det tatt forbehold rundt en kortsiktig fordring som Steinkjer kommune hadde i sitt balanseregnskap. Fordringen pålydende kr 65 800 000, var registrert på Steinkjerbygg AS. Det er klarlagt at denne fordringen i realiteten ikke var opp mot Steinkjerbygg AS men Steinkjerbygg KF. I formannskapsmøte den 21.03.2024 i sak 22/2024 ble denne fordringen omklassifisert til et utlån til Steinkjerbygg KF med spesifikke vilkår som skal følges opp i 2024.

Sett i lys av denne kunnskapen har revisor derfor valgt å ta inn en presisering rundt balanseposten for 2023.

Forholdet er omtalt i nummerert brev nr 2/2023 til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidtnorge.no
 907 30 300www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning og annen øvrig informasjon datert 22.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Steinkjer kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Namsos, den 13.april 2024

Heidi Anita Galguften

Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no

Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune**Brev nr. 2 - 2023****Revisors beretning med presisering 2023**

Det ble i revisors beretning 2022 tatt følgende forbehold:

«Steinkjer kommune har i sitt balanseregnskap stående en kortsiktig fordring på Steinkjerbygg AS på kr 65 800 000. Denne fordringen har stått uten bevegelse siden 2015. Vi har tatt opp forholdet vedrørende verdsettelse av denne fordringen i revisjonsnotat både i 2021 og 2020. Vi må på denne bakgrunn ta forbehold om verdien av nevnte fordring mot Steinkjerbygg AS.»

Gjennom møter med kommunens ledelse og revisor for Steinkjerbygg AS samt ledelsen i Steinkjerbygg KF, ble det klarlagt at denne fordringen i realiteten ikke var opp mot Steinkjerbygg AS men Steinkjerbygg KF. Det ble enighet om at denne fordringen omklassifiseres til et utlån til Steinkjerbygg KF lik kr 65 800 000. I formannskapsmøte den 21.03.2024 i sak 22/2024 ble det gjort følgende vedtak:

Vedtak

1.Kortsiktig fordring overfor Steinkjerbygg KF i kommunens balanseregnskap lik kr 65 800 000 omklassifiseres til utlån til Steinkjerbygg KF lik kr 65 800 000.

2.Omklassifiseringen i punkt 1 finansieres på følgende måte:

a.Bruk av ubundet investeringsfond, restbeløp opprinnelig avsetning, med kr 41 538 500

b.Overføring fra drift til investering ved bruk av disposisjonsfond med kr 24 261 500

3.Det utarbeides en forpliktende plan for nedbetaling av utlånet i punkt 1 lik kr 65 800 000.

Nedbetalingsplanen legges frem for kommunestyre/foretaksmøte til behandling senest i løpet av

september 2024. I den forbindelse skal det også legges frem en vurdering rundt Steinkjerbygg KF sin mulighet til å foreta en ekstraordinær innbetaling/avdrag i 2024.

Det er derfor i revisors beretning for 2023 tatt inn en presisering rundt mellomværende, da revisor ble kjent med vedtaket i formannskapet i mars 2024, og de vilkår som er vedtatt for omklassifisering til utlån Steinkjerbygg KF.

Følgende presisering er tatt inn i revisors beretning for 2023:

«I revisors beretning for 2022 ble det tatt forbehold rundt en kortsiktig fordring som Steinkjer kommune hadde i sitt balanseregnskap. Fordringen pålydende kr 65 800 000, var registrert på Steinkjerbygg AS. Det er klarlagt at denne fordringen i realiteten ikke var opp mot Steinkjerbygg AS men Steinkjerbygg KF. I formannskapsmøte den 21.03.2024 i sak 22/2024 ble denne fordringen omklassifisert til et utlån til Steinkjerbygg KF med spesifikke vilkår som skal følges opp i 2024. Sett i lys av denne kunnskapen har revisor derfor valgt å ta inn en presisering rundt balanseposten for 2023.»

Med vennlig hilsen

Heidi Anita Galguften
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi:
Kommunedirektør
Formannskap

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7716 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 90 2310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• HEIDI ANITA GALGUFTEN, 13.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Orientering fra kommunedirektøren – Kommunens klagebehandling

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/517 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Reglement for klagenemnda

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalgets sak 06/24 der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp henvendelsen og ber kommunedirektøren om en generell orientering om kommunens rutiner for håndtering av klagesaker og om disse behandles i samsvar med lov- og regelverk.

I reglement for klagenemnda står det i punkt 2:

Klagenemnda skal behandle klager for alle tjenesteområder i kommunen som på bakgrunn av delegert myndighet gjør enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 28 der annen klageinstans/ klagebehandling ikke er nevnt i særlov.

Eksempler på særlover med egne retningslinjer for klagebehandling er:

- Opplæringslova
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Sosialtjenesteloven
- Plan og bygningsloven
- Konesjonsloven
- Jordloven
-

Kommunedirektøren er på bakgrunn av sak 06/24 bedt om å gi en orientering om kommunenes klagebehandling på generelt grunnlag.

Vurdering

Kontrollutvalget kan ta opp et hvert spørsmål som kan *defineres innenfor kontrollarbeid*, og her har kontrollutvalget et ønske om en orientering om kommunens *generelle klagebehandling*.

Det er lagt opp til at kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering så fremt det ikke kommer frem informasjon kontrollutvalget anser nødvendig å følge opp videre. Dersom kontrollutvalget ønsker å følge opp saken videre må kontrollutvalget vurdere på hvilken måte det skal følges opp.

REGLEMENT FOR KLAGENEMNDA

1. VALG OG SAMMENSETNING.

Klagenemnda er opprettet som fast utvalg i henhold til forvaltningslovens § 28. Klagenemnda består av 5 medlemmer med 5 personlige varamedlemmer fra formannskapet. Medlemmer, varamedlemmer, leder og nestleder velges av kommunestyret. Valget gjelder for den kommunale valgperiode.

2. ARBEIDSOMRÅDE

Klagenemnda skal behandle klager for alle tjenesteområder i kommunen som på bakgrunn av delegert myndighet gjør enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 28 der annen klageinstans/ klagebehandling ikke er nevnt i særlov.

3. MØTEFORM

3.1. Møtene holdes når det er nødvendig på grunn av saksmengde, eller når utvalgets leder finner det nødvendig. Klagenemnda treffer sine vedtak i møter jfr. kommunelovens § 11-2.

3.2. Møtene holdes for åpne dører hvis ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller vedtak etter kommunelovens § 11-5.

3.3. Ordfører har møte-, tale- og forslagsrett jfr. kommunelovens § 6.1. Kommunedirektør har møte- og talerett jfr. kommunelovens § 13.1.

3.4. Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bestemmer, har sekretariatsansvar for nemnda.

4. FORBEREDELSE TIL KLAGENEMNDA

4.1. Sakliste

Lederen setter opp sakliste for det enkelte møte.

4.2. Innkalling

Klagenemnda innkalles med minst 6 dagers varsel.

Saksdokumentene legges på den digitale plattformen for kommunens politikere (pr.01.10.2023 er dette First Agenda Prepare)

Kommunestyrets reglement om saksforberedelse og forfall skal følges.

5. GJENNOMFØRING OG PROTOKOLL

Her gjelder bestemmelsene i kommunestyrets reglement.

Protokollen godkjennes av nemndas leder.

6. MØTEPLIKT, HABILITET OG TAUSHETSPLIKT

Her gjelder bestemmelsene i kommunestyrets reglement

Klagenemnda

Medlem

1. Vebjørn Gorseth, AP
2. Christine Agdestein, H
3. Tommy Fossum Skatland, FRP
4. Anne Berit Lein, SP
5. Erik Røsegg, INP

Personlig varamedlem

1. May Britt Lagesen, AP
2. Elin Agdestein, H
3. Håvard Krogstad-Wiborg, R
4. Lill Marit Sandseter, SP
5. Tor-Andre Hopen, PP

Leder: Vebjørn Gorseth, AP

Nestleder: Christine Agdestein, H

Plan for forvaltningsrevisjon – 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Liv Tronstad**Arkivkode** FE-217, TI-&30**Arkivsaknr** 23/518 - 11**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028.

Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer:

1. XXXXXXXX
2. XXXXXXXX
3. XXXXXXXX
4. XXXXXXXX
5. XXXXXXXX
6. XXXXXXXX
7. Følgende fire prosjekter oppgis i uprioritert rekkefølge
 - XXXX
 - XXXX
 - XXXX
 - XXXX

2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan forvaltningsrevisjon - 2024-2028

Utrykt vedlegg

Revisors risiko og vesentlighetsvurdering (ROV)

NOTAT - Sendes kun kontrollutvalget:

- Område og eksempler til tema/vinkling/innretning
- Oppsummering etter møte 15/3-2024 - sak 15/24, og eksempler på tema/vinkling/innretning

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierinteresser i, se kommuneloven § 23-2 c og d.

Forvaltningsrevisjon skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. Utkast til plan angir forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen er basert på kontrollutvalgets vedtak i sak 15/24 og bygger på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse, inkludering og mangfold, samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet.

Tjenesteområder og selskaper som vurderes å være av størst vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i den vedlagte planen.

Kommunen har årlig ca. 550 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca. 2200 timer. Gjennomsnittlig timeforbruk pr forvaltningsrevisjon er ca. 300-350 timer, og eierskapskontroller ca. 100-150 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 5 -7 forvaltningsrevisjoner og 1-3 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planene er det listet opp og prioritert 6 forvaltningsrevisjoner, og 4 forvaltningsrevisjoner i uprioritert rekkefølge. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden. Erfaringsmessig vil enkelte av forslagene i planen bli uaktuelle.

Plan for forvaltningsrevisjon inneholder forslag til vinkling for hver enkelt undersøkelse. Forslagene er ikke bindende, kontrollutvalget vil vurdere dem i forbindelse med bestilling av hver enkelt forvaltningsrevisjon.

I forslag til vedtak er det foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Vurdering

Plan for forvaltningsrevisjon er satt opp i et eget dokument for å gi en enkel oversikt over det langsiktige kontrollarbeidet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer innenfor planen. Dette er ressursbesparende ved endringer i risikobildet. Kontrollutvalget kan bli invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Også i slike tilfeller er det mest effektivt at kontrollutvalget kan gjøre endringer innenfor planen.

Planen inneholder forslag til flere undersøkelser enn kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Det er hensiktsmessig at kontrollutvalget har et visst antall undersøkelser å velge i, om noen av forslagene i planen blir uaktuelle.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen, og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner som ikke er beskrevet i den vedlagte planen, vil kontrollutvalget holde kommunestyret orientert om dette.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig vedtak

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2024-2028
Steinkjer kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av våren 2024 laget denne planen for forvaltningsrevisjon. Planen gjelder hele valgperioden, til og med første år inn i neste periode 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av kommunens og de kommunale eierskapenes virksomhet. Med kommunale eierskap mener vi selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse, inkludering og mangfold, samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, sum 550 timer pr år.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før forvaltningsrevisjonen kan påbegynnes. Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får alltid anledning til å uttale om rapporten før den behandles i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Kontrollutvalget rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsmelding, men kan også gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
Uprioritert område/selskap	
•	
•	
•	
•	

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

Status iht. plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024:

1) Vann og Avløp (levert i 2020)

2) Dampsaga Bad AS (levert i 2021)
(Omfattet både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll)

3) Brannvesenet Midt IKS (levert i 2022)
(Forvaltningsrevisjon i samarbeid med flere eiere og omfattet også eierskapskontroll)

4) Kulturtilbudet til barn og unge (levert 2022)

5) Steinkjer Næringssselskap AS (levert 2023)
(inneholdt også elementer om eierskap)

Plan for eierskapskontroll – 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Liv Tronstad**Arkivkode** FE-037, TI-&30**Arkivsaknr** 23/261 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram plan for eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer:

1. Generell eierstyring
2. Steinkjerhallen AS
3. Nord Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)
4. Følgende to eierskapskontroller i uprioritert rekkefølge
 - Digitale Innherred KO (DIKO)
 - Midt-Norge 110-sentral IKS

2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan eierskapskontroll 2024-2028

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierskap i selskaper som kommunen har eierinteresser i, se kommuneloven § 23-2 c og d.

Eierskapskontroll skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Utkast til plan angir forslag til hvilke eierskap som skal undersøkes i planperioden. Planen er basert på kontrollutvalgets vedtak i sak 16/24 og bygger på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse, inkludering og mangfold, samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet.

Eierskapskontrollene vurderes ifh. størst risiko og vesentlighet, er prioritert og nærmere beskrevet i den vedlagte planen.

Kommunen har årlig ca. 550 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca. 2200 timer. Gjennomsnittlig timeforbruk pr forvaltningsrevisjon er ca. 300-350 timer, og eierskapskontroller ca. 100-150 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 5 -7 forvaltningsrevisjoner og 1-3 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planene er det listet opp og prioritert 3 eierskapskontroller, og to uprioriterte eierskapskontroller. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall eierskapskontroller å ta av.

I forslag til vedtak er det foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Vurdering

Plan for eierskapskontroll er satt opp i et eget dokument for å gi en enkel oversikt over det langsiktige kontrollarbeidet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer innenfor planen. Dette er ressursbesparende bl.a. ved endringer i risikobildet..

Planen inneholder forslag til flere eierskapskontroller enn kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Det er hensiktsmessig at kontrollutvalget har et visst antall eierskapskontroll å velge i, om noen av forslagene i planen blir uaktuelle.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen, og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre eierskapskontroller som ikke er beskrevet i den vedlagte planen, vil kontrollutvalget holde kommunestyret orientert om dette.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig vedtak

Konsek

TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
eierskapskontroll
2024-2028

Steinkjer kommune

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Et vanlig tema for eierskapskontroll er om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget har laget denne planen våren 2024. Planen gjelder hele valgperioden og til og med første år i neste valgperiode, 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av eierskapskontroller.

Planen bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, innspill fra ungdomsråd, eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse, inkludering og mangfold samt innspill fra hovedtillitsvalgte og fra hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for planen.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, sum 550 timer pr år.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer eierskapskontroller etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at eierskapskontrollen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Selskapets representanter og kommunens eierrepresentant får anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget. Rapporten sendes også på høring til kommunedirektøren, dersom den berører kommunedirektørens ansvarsområde.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra eierskapskontroll fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Kontrollutvalget rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte selskaper for eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side.

Plan for eierskapskontroll

Selskap Prioritert rekkefølge	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
1. Generell eierstyring	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
2. Steinkjerhallen AS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
3. Nord Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Uprioritert rekkefølge:	
Digitale Innherred KO (DIKO)	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Midt-Norge 110-sentral IKS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

- 1) Dampsaga Bad AS (levert i 2021)
(Omfattet også forvaltningsrevisjon)
- 2) Brannvesenet Midt IKS (levert i 2022)
(Omfatter også forvaltningsrevisjon i samarbeid med flere eiere)
- 3) Steinkjer Næringsselskap AS
(eierskapskontroll inngår delvis i forvaltningsrevisjonsrapport levert 2023)

Innspill til kontrollutvalgsarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/287 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem til diskusjon uten forslag til vedtak

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er å gi kontrollutvalgets medlemmer en mulighet til å drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet til et senere møte. Da kan forslag om dette fremmes gjennom denne saken. Her fattes det ikke konkrete realitetsvedtak (som i øvrige saker). Dersom det skal fattes realitetsvedtak må saken i så fall settes opp på saklisten som en egen sak.

Eksempel på tema som kan tas opp i denne saken er:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Trafikklysmodellen som er vedlagt, kan være en egnet modell for å vurdere om saker hører til innenfor kontrollutvalgets ansvarsområde, og om kontrollutvalget i så fall vil prioritere å følge opp saken i et senere møte.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Godkjenning av møteprotokoll 26.04.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

26.04.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/287 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 26.04.2024 godkjennes.